

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy héra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy héra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-harabes petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyomér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, július 7.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesércikk: Ellenőrzést kérünk!**
- A képviselőház ülése.**
- Egyről-másról.** Irta: Vay Sándor gróf.
- Néhány szó szünnapokról.**
- Az aradi víz vegyelemzése.**
- Pénzt, vagy életet!**
- Nagy katasztrófa a Tiszán.**
- Az eladott választókerület.**
- A „Leipszigi Bank“ áldozatai.**
- Nyomdászok mulatsága a Csálában.**
- Ügyesség a katonai oldalgyevert ellen.**
- Szelle százszor forintos takarékbetét.**
- Hogy mulat a budapesti főkapitány?**
- Modern sportélet.**
- Színész-adomák.**
- Aradon elfogott rablógyilkos.**
- Gazdatiszt és orvvadász.**
- Tiszta asztalkendő!**
- Tárca: Capistranoi János és Aradvármegye.** Irta: Márki Sándor dr. — **Anyuska alszik.** Irta: Oberon.

Ellenőrzést kérünk!

Arad, július 6.

Nagy konsternációt okozott városzerte az a körülmény, hogy a közegészség tekintetében ismét sok a kívánni való és hogy aggodalomra adtak okot egyes fölmerült betegségi tünetek, melyek infekciózus jellegűek és melyek tovább terjedése ennél fogva nincsen kizárva. Az orvosi tudomány az ilyenü betegségek forrását leginkább az ivóvízben véli megtalálni és azért nagyon természetes volt, hogy elsősorban az ivóvíz felé terelődött a közfigyelem.

A közegészség szempontjából tehát igen helyesnek kellett tartanunk, hogy

szakszerűleg megállapíttassék, alapos volt-e az aggodalom az ivóvíz tekintetében, vagy sem. — Ha alaposnak mutatkozott volna, akkor kérelhetlenül meg kellett volna tenni a gyors intézkedéseket tekintet nélkül arra, hogy a vízvezetési vállalat akár anyagilag, akár erkölcsileg szenvedett volna alatta.

A vegyelemzés megtörtént és, mint lapunk más helyén olvasható, megkaptuk azt a teljes megnyugvást, hogy az ivóvíz tiszta, egészséges, bacillus mentes és hogy eszerint a felmerült tifusz betegségek oka másutt és másban keresendő.

Hogy hol rejlik az infectió, annak kutatása és megállapítása városi orvosi hivatalnak lesz majd egyik legsürgősebb feladata és bizva e hivatal vezetőjének erélyességében, kiváló szaktudásában, megnyugvással nézhetünk e munkálkodás elé.

A felmerült incidens azonban gondolkodóvá tesz bennünket és elmélkedésre ad okot azon kérdés fölött, hogy vajjon közigazgatásunk annyiféle szervei között, találunk-e olyat is, mely kellő ellenőrzést gyakorol ott, ahol a szabályok, törvények rendeletek be nem tartása vagy kijátszása esetén első sorban a közegészség szenved hiányt?

Ezen elmélkedés közben arra a határozott meggyőződésre jutunk, hogy ily ellenőrző közegünk nincs és amilyen ellenőrzés fenáll, annak hatásköre, kötelessége, joga, munkálkodása szabályozva és praecizirozva nincsen.

Vagy talán ki vizsgálja felül, hogy a víz, a tej, a vaj, a bor, bacillusmentes-e

és hogy nem foglalja-e magában a különböző infekciózus betegségek csiráit? Az a vizsgálat, hogy a bor, a tej hamisított-e vagy nem, még nem meríteti ki a feladat teljesítését. A hamisítatlan bor és tej is birhat fertőző tulajdonsággal és erre külön vegyelemzési állomás, vegyelemző városi hivatal nincsen.

Vagy talán van fórum Aradon, mely egyes vállalatok működését ellenőrzi, az olyan vállalatokét, mint aminő például a gázgyár, a villamos világítási vállalat? mely vállalatoknak bizonyos szerződésileg megállapított irányban kell működniük? Ki ellenőrzi azt, hogy a gázgyár, vagy a villamvilágítási vállalatok kellő fényerőt produkálnak?

Senki! Pedig akárhányszor lehetett konstatálni, hogy a drága világítási költségek mellett ugy a gázgyár, mint a villanyvilágítási vállalatok oly hitvány fényerővel dolgoznak, mint régente az olaj vagy petrolenl-ámpák.

Vagy talán van fórum Aradon, mely megvizsgálná, hogy a város azon rayonjában, melyben a vízvezetési hálózat ki nem terjed, a kutviz milyen, jó-e vagy megromlott? szükséges-e a hálózat kiterjesztése, igen vagy nem?

Egyszóval erősen érezzük a hiányát az ily ellenőrző közegnek: a hivatalos vegyelemzési állomásnak. Ennek szervezése ma már előrehaladott kultur állapotunkban kikerülhetetlen. Az igaz, hogy ez a hivatal egy-két ezer forinttal újabb terhet ró a költségvetésünkre, de ez nem jöhet tekintetbe, ha megfontoljuk, hogy

TÁRCA.

Capistranoi János és Aradvármegye.

Irta: Márki Sándor dr.

Capistranoi János, kit Eötvös Károly az idén csavargó barátjának nevezett el, 1453-ban V. László király meghívására Magyarországra jövé, a keresztshad hirdetésén kívül az u. n. eretnekek és görögkeletiek megtérítését tűzte maga elé feladatul. Csak a napokban kerültek nyilvánosságra azok a levelek, a miket ebben az ügyben az aradi káptalan tagjai s mások intéztek hozzá; mert csupán most tette közzé a Történelmi Társaság Pettkó Béla a Capistranóban a ferencrendiek templomában erre vonatkozó levelezések egy részét. Aradvármegye történetének ez a része idáig annyira homályos volt, hogy, ha még oly kevesen érdeklődnek is Aradvármegye története iránt, mely fölívágatlanul hever valami lomtárban s elavul, mire forgalomba kerülhetne, — a néhány kevés érdeklődő talán szívesen fogadja, ha figyelmébe ajánlom a következő adatokat, a mik kiegészítik Aradvármegye történetéről irt könyvemnek erre az időre vonatkozó részét.

Az aradi káptalan 1455. október 5-én a következő levelet intézte Capistranoi Jánoshoz:

„Ajánljuk a dicsőséges szüz fiához intézett könyörgésünket Krisztusban tisztelendő és legalázatosabb Atyánk! Tudja nemes atyaságod, és akikért könyörgésünket kegyelmedhez intézzük, méltóztassék azt Szent Márton püspök iránt való kegyeletből meghallgatni. Mivel ugyanis a theukrok (törökök) gonosz nemzetsege, Krisztus keresztjének különös ellensége a régi kigyónak sugallatára az orodi egyháznak tiszteletreméltó bazilikáját, mely Szent Márton püspök címét és nevét viselte, és melyben Szent Ágota szüznak és vértanunak Isten jegyese, vagy az Isteni kegyelem által csodálatosan feldiszített és javadalmazott jobbát őriztük, — ezt a templomot más több egyházzal egyszerűen az elmúlt beütés alkalmával tűz következtében annyira elhamvasztotta s annyira tönkretette és lerombolta, hogy nemcsak fa-szerkezete, hanem kőépülete is, melyben hű keresztények laktak, sok mindenféle kárt és veszedelmet szenvedett. Ebben most jobbadán elvetemült eretnekek laknak, kik Istentől nem félnek, őt nem ismerik el, tulajdon természetes urukat megvetik, más új keresztényeket különböző gomosz munkáikkal megrontanak s tévedésbe ejtenek úgy, hogy ezeknek fogalmuk sincs az erős és üdvös alapról. Istentől jövő legnagyobb ajándéknak tekintjük, hogy a béke istene kegyelmedet ezekre a tápokra küldte. Szüntelenül hangaztatjuk Isten dicséretét és hirdetjük, hogy Istenen és Isten dicsőséges

anyján, Szüz Márián kívül senki sincs, mint Krisztusban főtisztelendőség, ki azokat az új keresztényeket a hitre visszatéríthetné és azoknak az eretnekeknek megmutathatná az igazság útját, az istenség ajándékát. Azért tehát Krisztusban főtisztelendőségedet legmélyebb és legalázatosabb módon a megfeszített urnak és az ő anyjának, Szüz Máriának nevében kérjük és kénszerítjük, hogy a szükséges segítség megadása végett Szent Márton püspök nevezett tisztelendő bazilikáját és Szent Ágota jobbát meglátogassa, mert azt hisszük, hogy üdvös és hasznos tanításával azt Istennek visszaadhatja és visszatérítheti, a kételkedőket megerősítheti, a hívőket azokkal az új keresztényekkel kiegyenlítheti.

Mindezek iránt főtisztelendőségedhez küldjük tiszteletreméltó testvéreinket, László éneklő kanonokot és Demeter dékánt, kanonok-társainkat, a kik a gyelmedhez való követségre Szent Márton püspök és Szent Ágota iránt való kegyeletből vállalkoztak s kérjük Atyaságodat, hallgassa meg őket a Szüz Mária iránt való kegyeletből és az összes keresztények üdvére s javára. Isten adja meg kegyelmednek mindazt, mit az angyalok látni kívánnak. Kell, Szent Ferenc hitvalló ünnepének másodnapján, az Ur 1455. évében. A nevezett orodi egyház prépostja és káptalanának követei.“ Harmadnap (okt. 7.) Losonci Bánffy Albert is követül küldte Capistranoi Jánoshoz Leleszi Benedek jendi

mily fontos missziót volna hivatva teljesíteni ez az ellenőrzési közeg. Rationabilis gazdálkodásnál erre is fog jutni pénz; kell, hogy jusson, anélkül, hogy a közadózás lényegesen emeltetnék. Csak akarni kell. Ha tudunk pl. egy fizetéses gondnokot alkalmazni, aki a színházra és a színház épületére vigyázzon, akkor tudni fogjuk módját ejteni annak is, hogy ily fontos hatáskörrel bíró ellenőrző közeg szerveztessék.

A népszámlálás eredménye ugyanis utmutatást ad arra, hogy közigazgatásunk régi rendszere javíttassék, kiegészítettessék. Ha növekedett számban az adózási alany, nőni kell azon különböző szerveknek is, melyek az adózó polgárok testi és lelki jólétéről gondoskodni hivatvák. Δ

POLITIKAI HIREK.

Máramarosiak a minisztereknél. Nyegre László és Várady Gábor orsz. képviselők a máramarosi gazdasági egyesület tekintélyes küldöttségét vezették ma Széll Kálmán miniszterelnökhöz. Hegedüs, Darányi és Lukács miniszterekhez, a kiket meghívtak az egyesület nyári kiállítására. A miniszterek szívélyesen fogadták a küldöttséget és Hegedüs megígérte, hogy a kiállításra elmegy.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 6.

Az utolsó ülés a nyári vakáció előtt.

Kánikulai melegben, teljes politikai szélcsendben kerültek össze még egyszer a honatyák, nem dolgozni, — ugyan van is valakinek kedve a dologra, mikor még csak egy szellőcske sem mozog a légtérben — hanem hogy méla ábrándokba merülve nézzen még egyszer körül a fülledt teremben.

Mert nem lehet tudni?! Igaz ugyan, hogy Széll Kálmán őszi munkát hirdet, de mit leheszen tudni. Az ő jó szándéka bizonyára megvan, de hátha az esélyek, a politikai konstelációk megváltoznak?

Aztán egyszerre csak arra virrad az em-

ber, hogy a Sándor-utcai kapu be van zárva és fucses a mandátum! Brrr! Még erre gondolni is borzadalmas.

Az ember reggel, mint országgyűlési képviselő ébred fel, és mint egyszerű polgár fekszik le!

Haj, haj! Minden mulandó, — még a mandátum is!

No de hiszen, nem mindenki veszi olyan tragikusan a dolgot.

Mert vannak jó kerületek is.

Igy példának okáért Werner Gyula most is vidám. Nincs baj a kerületben, Pulszky Ágost sem busul, sőt fűrgén siet a folyosón végig a miniszteri szobába, a hol küldöttséggel áll elő.

Apropos! Küldöttség! Soha annyi deputáció nem volt együtt a folyosón és karzaton, mint a mai tíz perces ülésen. No igen, most kell megfogni a minisztereket, a míg szét nem szaladnak nyári üdülésre!

A karzat pedig szinte a zsufolásig megtelt vidéki közönséggel. Hogy nem tudnak lenni még csak egy csekélyke interpellációt sem rögtönözni ezek a bágygyadt, életunt honatyák.

Ez a jó, derék vidéki közönség, a mely oly nagynak, erősnek, tekintélyesnek tartja ezt az ősi parlamentet, a mely most már csak végső vonaglását tárja elő.

No de se baj! Legalább látják hazánk nagyjait: a minisztereket, Gajári Ödönt, (beh kár, hogy nincs nála a selyem zsinór?) Molnár János apátot és a szélbalból is mutatóványul Barta Ödönt, a ruténvezért.

Ugy fél 12 felé megnyitja végre az ülést Perczel Dezső az elnök, s aztán még csak szemügyre sem vehette őt jól az ember, már be is rekesztette.

Mert csak ennyi történt: elparentálta Juriss Mihályt, az öreg néppárti papot, bejelentette a főrendiház üzenetét s aztán azt sem mondta, hogy befellegzett, a karzati terembiztosok így szólottak.

— Vége az ülésnek! Megkezdődött az apostolok oszlása.

— — — És az apostolok tényleg szétoszlottak.

gyardiánt és egy György nevű nemes szolgáját, kérvén őt, hogy beszédöknek hitelt adjon.

A követség nem járt eredménytelenül, mert Capistrano János 1456. január 6-án már az óhitű oláhok, rácok és az eretnek hortizták templomainak pusztítására, papjainak elűzésére buzdította az erdélyi urakat s e végből követét, Székely Mihály barátot küönös figyelmökbé ajánlotta.

Székely Mihály először Hunyad és Déva vidékén járt, azután pedig az akkori Aradvármegye legnevezetesebb helyén, Lippa városában működött. Ott találkozott Hunyady Jánossal, kinek közreműködése nélkül, saját vallomása szerint, semmit sem tehetne. Több napon át tárgyalt vele. Arra a meggyőződésre jutott, hogy az oláhok hajlandók katolikusokká lenni, de csak úgy, ha mindez az ország báróinak és nemeseinek hozzájárulásával történik.

Hunyady János, a ki, az oláhok vladikáját már január 18-án elfogatta, február 7-én Lippára Capistrano Jánoshoz intézett levelében szintén kijelentette, hogy javaiktól megfosztja mindazokat az oláh papokat, kik el nem fogadják Székely Mihály hitét s meg nem hallgatják szónokiátát. Másnap (febr. 8.) szintén Lippáról biztosította Capistranoit, hogy Székelylyel együtt legnagyobb erővel dolgozik az oláhok megtérítésére.

Székely, mint február 10-én Capistranoinak maga jelentette, körülbelül tíz napig prédikált Lippán s Balázs lippai várnagy segítségével Hunyadyt rávette, hogy irásban is kiadja ígéreteit. A nagy hős tehát, az állameszme

iránt való rajongásból s az európai kereszténység rokonszenvének megnyerése végett, a vallás-szabadság megsértésétől sem vonakodott. Azonban szomben találta magát saját dévai és hunyadi uradalma oláhjaival is, kiket egy Péter nevű esperes és oláh pap régi hitök megtartására lelkesített.

Inkább neki mentek volna a tűznek, mint hogy a római katolikus egyházzal egyesüljenek. Székely maga sem bizott a térítés sikerében mindaddig, míg az ország bárói és nemesei engedélyt nem adnak az uradalmakban levő eretneknek megtérítésére s nem küldenek oda alkalmas királyi biztost, ki a népet felvilágosítsa és megnyugtassa, hogy pl. nem kell a papoknak azonnal tizedet fizetniök, hogy tehát az áttérés nem jár majd anyagi áldozattal, sőt némi könnyebbséget is okozhatnak.

Székely Mihály aradmegyei működésének nincs további nyoma. Ez a pár sor is mutatja, hogy Hunyady János ugyanott folytatta a rekatolizálás munkáját, a hol azt Nagy Lajos elkezdte. Ha az adatok jobban összegyűlnek, ki fog tűnni, hogy Arad a husszitaság, Lippa pedig a keleti egyház ellen való küzdelemben sokkal nagyobb szerepet játszott, mint azt az eddig ősmert oklevelek alapján gyaníthatjuk. 1456-ban a küzdelem egyik felvonása mindenestre véget ért; Hunyadi Jánosnak és Capistrano Jánosnak a nándorfehérlári győzelmet oly gyorsan követő halála az aradmegyei husszítás kiirtását és a görögkeletiek áttérését megakadályozta.

TÁVIRATOK.

Elhunyt herceg.

Ragatz, július 6. Hohenlohe-Schillingsfürst herceg volt német birodalmi kancellár a múlt éjjel Ragatzban, a hol gyógyhasználat végett időzött, 82 éves korában meghalt.

Orosz vendég Szófiában.

Szofia, július 6. A Mihajlovics Sándor trónörökös nagyherceg itt tartózkodására megállapított program szerint a nagyherceg július 10-én Euszínográdba érkezik. 11-én Várnában isteni tiszteleten és katonai díszszemlén vesz részt és megtekinti a kikötőt és a város környékét. Este Euszínográdban a vendég tiszteletére kerti ünnep lesz. 12-én Burgasban a katonai kaszinóban ebédel a nagyherceg és másnap kirándulást tesz a város környékén és még ugyanaz nap elutazik.

Egyről-másról.

(Főúri szélhámások. — Lovag Korifovszky. — A fürdőszalon. — A chic. — Lovasversenyek.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, július 6.

Nagy szenzációt keltett a fővárosban négy öngyilkosság, mely egy napon történt. Különösen a Korifovszky Konstantin lovagé. Régi nemes családból származott, de könnyelműsége mindenféle kalandba kergette. rossz utra tért, mignem teljesen elzülve, gonosz multját meguntta, eldobta magától az életet, a melyet oly rosszul használt fel.

Régebben is akadtak szélhámások. Igy híres volt Bala Gergely, az ál-We-selényi, a kinek évekig folyt a bünpöre.

A hetvenes években szerepelt Budapesten egy báró Imhoff, kiről később derült ki, hogy valami megszökött müncheni pincér. Báró Imhoff nagy lábon élt, pazarul költekezett s a császárfürdői bálokon egy előkelő család leányát annyira elbolondította, hogy az eljegyzés is megtörtént. Szerencsére, mielőtt lakodalomra került volna, kiszült, hogy a báró tulajdonképen csak kellner, hozzá szédelő, a ki nemsokára hüvös helyre is került.

Anyuska alszik.

Írta: Oberon.

A tágas, sötétfüggönyös hálószoba, melynek tompa-szinü díófa-butorai közül vagy három éve eltávolítottak egy ágat, mely fölöslegessé vált, — igen csendes volt még reggel tíz órakor is.

Ezt a körülményt négy élő lélek tartotta igen csodálatosnak és megfoghatatlannak.

A négy közül a két idősebb a konyhában ülve találgatta az okát.

Marcsa, a régi öreg szakácsné, a ki már vagy tízedszer huzza el a tűzhelyről a tejes lábást, a miben tizszer forrt fel a tej reggeli hat óra óta, mely időben pontosan bekérte más-kor reggelijét az asszony.

Lidi, a szobaleány, a kinek a köténye szalagján ott lógnak a különféle törülöruhák, kis seprű, nagy ecset és egyéb takarításhoz szükséges eszközök, türelmetlenül jár-ke; kiszalad, beszalad, az órát nézi és sokszor elmondja magának is, a szakácsnének is, hogy immár tíz óra, tíz óra és az asszony még mindig alszik.

— Bajosan lesz valami a délelőtti vasalásból. No iszen!

A két gyermek: Bandika és Ili, halkan tipegnek a maguk kis fehér birodalmukban. Immár megmosdatva, megfésűve, felöltöztetve, szépen, rendben mind a kettő. A reggelijüket már jó régen elköltötték s most sóvárögva és jókora izgalommal várják, mikor fordul a kulcs a szomszédos szoba zárjában, a hol anyuska alszik.

A kisleány kezében játékszer van, de csak

Hajdanában még a kalandor sem volt az a csunya szélhámos, a mi ma. A kalandorokban hajdan rengeteg bátorság lakott, rendesen szépek és üresek voltak. Híres kalandor volt Casanova, St. Germain gróf. Ezek közül egyik sem üzött csalásokat, efféle csunya, modern szédelgést, de nagyszabású kalandoknak, többnyire asszonyokkal kötött szerelmi viszonyoknak voltak hősei.

Ki ne hallotta volna hírét *Benyovszky* Móricz grófnak és ki ne vágyott volna gyermekkorában példáját követni, mikor változatos és érzékeny históriáját olvastuk? Katonáskodott, aztán valahogy Oroszországba került, ahol beléseretett egy kormányzóknak a csodaszép leánya, Afanázia. *Benyovszky* megszöktette, hajóra ültek és elvitorláztak a tengerekre, míg végre Madagascarba értek, a hol a bennszülöttek királyuknak választották meg a daliás magyar grófot.

Hát *Trenk*? A mint régi krónikák beszélik a porosz király nővérébe volt szerelmes, s a szép hercegnő viszonzta a szerelmet. A viszony nagyon bántotta az udvart, s valami kisebb katonai kihágást adva okul, börtönbe zárták *Trenk*et. Kalandos viszontagságait, megszabadulását, végét stb. rendkívüli érdekesen írja le *Jókai* „A két *Trenk*“ regényében.

St. Germain gróf, vagy *Cagliostro* XVI. Lajos udvarában virágozott. Azt beszélték róla, hogy birja az örök ifjúság titkát, meg azt is, hogy ő lett volna a soha meg nem haló bolygó zsidó, a ki minden században más-más alakban jár a földön. A francia forradalmat, a *Mária-Antoinette* borzasztó végét egy vizes pohárból jósolta meg a színházban éppen akkor, mikor *Gluck*-nak egyik operáját először adták elő.

Koritovszky Konstantin azonban lelketlen és beestelen szédelő volt, a ki nagybárá kereskedőket, kisebb birtokosokat csapott be. A kilenczvenes évek derekán tűnt föl Pesten s először a köruton tartott pazar fényű lakást. Akkor még gavallér hírében állt, s a jobb osztályból telt ki társasága. Szalonjában a háziasszonyi tisztet sokáig egy feltűnően szép leány vitte, egy híres magyar feltalálónak a leánya, a ki akkor valami klondykei bányavállalatra

szerette volna *Koritovszky*t és néhány barátját rábeszélni. A szép leánynak nem sikerült ez. Később egészen elhagyta a magyar fővárost és Bécsbe került. Ott egy ideig a török követ gondoskodott igényeiről, majd arra a sorsra került, a mire a *bujdosó pohár*.

Az esős július nem igen kedvez a nyaralásnak, fürdőzésnek. Leginkább csak a világhírű fürdőket nem érinti ez a körülmény. Ahol inkább su'yos bajokra keresnek gyógyulást, ott nem határoz az idő. Nálunk a világhírű fürdők *Herkulesfürdő*, *Balaton-Füred*, *Pöstyén* pl. minden évben megkapják a maguk publikumát. Internacionálisabb fürdők meg alig van, mint *Pöstyén*, a melynek gyógyhatása még Amerikából is hódít közönséget. *Achen*, *Gastein*, *Baden*, felényire sem oly jó hatásuak, mint *Pöstyén* s ha magyar ember mégis külföldön keres gyógyulást, ráolvashatjuk *Eötvös Károly*lyal, hogy: *majmol*. Hozzá *Pöstyén* olcsó is, mert ott hat korona *penzió*ért teljes ellátást, lakást, mindent kap a fürdőző.

Sokkal drágább *Herkulesfürdő*, a melynek közönsége tulnyomóan dús gazdag bojárokból telik ki. Olyan fényűzést csak *Párisban* látni, mint az ottani *haute-saison*-ban.

A *Tátrának* ideje ugy 15—20-a táján kezdődik igazán, de ott már nagyon sokat ront az esős idő. Melankólikussá lesz az ember a nagy szürkeségben és megszökik, mivel hogy unatkozni otthon is lehet, gondolja a modern ember. A *Tátrának* most már saját külön turf-ja is van és a *tátra-lomnici* versenyek napján nagyon élénk az ott kifejlődő sport élet.

A nyári lóversenyekből *Siófoknak* is jut egy nap, *Alagnak* pedig több. Ez azonban igen közel van a fővároshoz, nem chic most oda menni.

Igy nyáron átal csak átszaladni vagy *beszaladni* illik *Pestre*. Én legjobban járok ilyenkor, mert hogy én egész éven át csak *beszaladok* a városba, ilyenkor nem esik nehezre hallgatni, hogy igyekszik mindenki kimagyarázni, miért van még júliusban is itt-átutazóban. Igaz, hogy télen egy kicsit szürke, egy kicsit unalmas a falu, de hát — mindent meg lehet szokni, még az akasztást is — mondták a régi öregek.

A „Leipziger Bank“ áldozatai.

(Ujabb csődök.)

Arad, július 6.

A mire már napok óta mindenki el volt készülve: a kasszeli törkölyszáritó-társaság tegnap csődbe jutott, ép úgy, mint előbb már a *Leipziger Bank*. A vállalat vezérigazgatója, *Schmidt* Adolf megszökött és az ügyészség körözteti: *Stumpf* Hermant, a felügyelőbizottság elnökét pedig letartóztatták. A kasszeli társaság igazgatója még tegnap is tárgyalt a bukott lipcsei bank csődválasztmányával, de mivel ezek a tárgyalások nem vezettek eredményre, a csőd elkerülhetetlenné vált. A minap közöltük a törkölyszáritó részletes történetét és ezuttal csak annyiban ismételtük, hogy az általa alapított és most valószínűleg hasonló sorsra jutó fióktársaságok összesen 61,850.000 márka tőkét képviselnek. Ha ehhez hozzáadjuk az anyaintézetnek 21 millió alaptőkéjét, az 83,850.000 márkát tesz ki, a *Leipziger Bank* tárcájában pedig 87 millió kasszeli papír volt, ennek az egész vakmerően fölépitett kártyavárnak tehát össze kellett omlani. A kasszeli csődnek más áldozata is van. A kasszeli bíróság a *Losch*-féle sörfőző ellen is elrendelte a csődöt. A sörfőző tulajdonosai *Stumpf*-testvérek, a kik a törkölyszáritó-társaság felügyelő bizottságának tagjai voltak. Kasszel városában természetesen nagy az izgalom. Ez okból a kasszeli városi képviselőtestület tegnapi ülésén az elnöklő *Pfeiffer* kereskedelmi tanácsos megemlékezett a törkölyszáritó-társaság katasztrófájáról és nyugalomra intette a lakosságot azzal a kijelentéssel, hogy a kasszeli kereskedelmi köröket alig érinti ez az eset. Vigaszul azt is jelentik Kasszelből, hogy meg fogják kísérteni a vállalatból azt a részt, a mely életképes, megmenteni és új életre kelteni.

Lipcseből jelentik: A kasszeli törkölyszáritó-társaság pénztárában 14 és fél milliónyi hiányt konstataáltak, a melylyel állítólag az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjai tartoznak a pénztárnak. Azt hiszik, hogy ezeket az értékpapirokat még egyszer elzalogosították és pedig a *Leipziger Bank*nál a felügyelő-bizottság több tagjának tartozása fejében. — Ezzel kap-

épen megszokásból, mert rá se néz, nem hogy foglalkoznék vele. Ellenben nagy kék gyermekszemei állhatatosan a magas ajtó-draperiára vannak függesztve, mikor mozdul, mikor lebben, mikor bujjik ki alóla egy szép nevető arc: anyuska arca?

A fiu az első éves diák komolyságával könyököl az asztalra és néz. Nagyon, nagyon különösnek találja a dolgot és szeretné magának megmagyarázni. De sehogyse megy. Majd a hugarára néz és abban a hiszemben, hogy az tán jobban érti az egészet, megkérdezi tőle:

— Anyuska talán későn feküdt le, mondó Ili?

— Nem tudom — feleli a kis leány halkán — mert a mikor én lefeküdtem, anyuska akkor ment el.

— En meg olvastam a verandán és azt sem tudom, mikor ment el. De mikor megjött: ballottam beszélni.

— A Lidivel beszélt? — kérdezte a kis leány.

— Nem. Lidi már aludt. Más valakivel.

— Ki lehetett? — kérdezte Ilike és félni kezdett, maga sem tudta miért.

— Lehet, hogy a papa lelke — mondta a fiu komolyan.

— A papa lelke?

— Igen, Lidi mondta, hogy a mama éjszaka azért nem tud aludni, mert a papa lelke megjelenik előtte. Bizonyosan azzal beszél.

— És milyen lehet a papa lelke? — kérdezte a kis leány félénk kíváncsisággal.

— Ugyan mint egy fehér galamb. Van szárnya is. Ugy repül be az ablakon.

— És beszélni is tud?

— Igen.

— És ha az ablak be van csukva?

— De nincs ám becsukva. A mama tudja, mikor jön és kinyitja előre. En már hallottam, mikor kinyitotta.

— A galambot láttad?

— Azt nem. Lidi mondta, hogy a lélek a galambban jön be.

— Istenem! És Lidi bizonyos benne?

— Hogyne! Hiszen ő mindent tud. Nem hallottad a multkor, mikor eltörte a nagy velencei vázát — azt mondta *Marcának*, hogy őt a mama azért nem küldi el, mert ő mindent tud.

— Igen, hallottam. Azt a galambra értette?

— Persze.

— Istenem!

Elhallgattak. A kis leány leült a divánra és összehuzta magát, a játékszerét pedig ledobta a földre.

A fiu halkán odalopódzott az ajtóhoz és egy kicsike résen bekandikált rajta.

— Látsz valamit? — kérdezte a huga.

— Nem látok. A kulcs benne van a résben és azt hiszem még sötét van.

— Te, *Bandika* — mondta a kis leány olyan képpel, mint a kinek valamely kitűnő és egyszersmind ijedelmes eszméje lámadt. — Hátha a galamb még most is odabenn van? És azért nem jön ki a mama.

— Jaj!

Elsápadva néztek egymásra egy percig, aztán a fiu a divánra ült, szorosán a huga mellé és átkulcsolta nyakát.

— Te félsz? Ilike? — kérdezte tőle, in-

kább azért hogy beszélni hallja, mert nagyon félt a csődben.

— En nem félek — felelte a kis leány, — mert világos van. Hanem éjjel félek.

— Gyerünk ki a konyhába — indítványozta a fiu.

A kis leány kapott rajta.

— Jó, ott legalább többen leszünk és nem félünk. Lidi majd énekel.

— Halkan, félve topogtak ki a szobából a folyosóra, onnan a konyhába.

A szobaleány rájuk rivalt:

— Mit keresnek itt? Menjenek játszani. Tudják, hogy nem szabad a konyhában lenni.

— Énekeljen Lidi! — könyörgött a kis leány.

— Hogyne! Epen! Van is hozzá kedvem! Jaj, tükön állok, — mondta a szakácsnének.

— Hát menjen és költse fel. Kopogtasson az ajtón, — volt reá a válasz. Csak nem állhatunk itt, mint a fa-szent. Tizenegyre jár s még azt sem tudom, mi lesz ma az ebéd.

A szobaleány rántott egyet a vállán, a mi a végleges elhatározást jelentette nála és ki-ment.

Aztán eltelt egy perc. A konyhában a két gyerek összesimulva állt és várt. Egyszerre rémséges sikoltás hasított keresztül a falakon.

A Lidi hangja; — Teremtő szent atyám! Mi ez? — mondta a szakácsné és rohant kifelé.

A gyermekek utána.

A hálószoba nyitott ajtajában feküdt a leány — ájultan. Az ágyon pedig, a szép fehér özvegyi ágyon feküdt az urnó — felöltözve. A szeméi nyitva voltak és fölfelé néztek a mennyezetre. A jobb kezében egy ici-pici fényes

csalatosan megemlítjük még, hogy Schaffer Károly Eólix, a Berger és Voigt cég tagja, a Leipziger Bank felügyelő-bizottságának tagja ma reggel agyonlőtte magát. A nevezett cég *Börsenhalle* című lap útján kijelenti, hogy mivel a céget tegnap egy igen megbízható vevő megvette és a vétel már bíróilag is bejegyeztetett, ez az eset nem érinti a cég viszonyait.

Weimárból táviratozzák: A weimári állam-miniszterium a lipcsei bankbukás dolgában nyilatkozatot tesz közzé. E szerint a nagyhercegi államkincstár követelése a Leipziger Banknál a múlt hónap 25-én 65.000 márka volt, míg a többi banknál 1.500.000 márka van elhelyezve. A dolgok állása szerint föltehető, hogy Leipziger Bank tartozása lassankint visszafizethető és az esetleges veszteség nem lesz valami jelentékeny.

A kasszeli társaság egyik alapítója, a *bosnyák faértékesítő részvénytársaság* tegnap tartotta Bécsben rendes közgyűlést Reiler udvari tanácsos, kormánybiztos jelenlétében. — *Kranz József* dr. elnök jelentette, hogy a vállalat gépei kitűnően funkcionálnak és termények eladása évekre biztosítva van. A kasszeli társaság bukása a részvények értékét nyomja és pillanatnyi nehézségeket okoz, melyeket legyűrni iparkodik az igazgatóság. Kasszel hosszú idő óta megtagadta a társaság követeléseinek megfizetését, melyek a mérlegben 241.146 koronával szerepelnek és folyó évben még 3 százezer koronával emelkedtek. Ezek a követelések, úgy látszik, *egészen elvesztek*. Ellenben megszabadult a társaság a terhes szerződéstől és tulinagy províziók fizetésének kötelezettségétől. Megnyugtatóként jelenti az elnök, hogy a társaság bír az eszközzel, hogy egészben teljesíthesse kötelezettségeit. Remélhető, hogy az általános lesz a meggyőződés, hogy a vállalat egészséges alapokon nyugszik, habár csak évek múlva fog sikerülni a mostani veszteséget pótolni. A mérleg 421.726 korona veszteség leírása után 285.947 korona tiszta nyereséget mutat ki, melyet a közgyűlés veszteségi tartalékalap alakítására határozott fordítani. A Bergmann-féle szabadalom költségeit már régen kiírták.

kis jószágot szorongatott, mely olyan volt, mint valami játék. Igen nyugodtan és szépen feküdt ott, látszólag nem volt rajta semmi különös. Csak a bal halántékán egy kis sötét piros folt, körülötte a kiszivárgott, megaludt vér.

Az öreg cseléd kővé meredve bámult először az egyikre, aztán a másikra, míg végre hangos, jajgató sirásra fakadt.

— Ugy-e mondtam — ugye tudtam — ez lesz a vége — ugye megmondtam. Istenem, irgalmazz — én előre láttam. De mit tehettem: Istenem! Nyomorult! Csak be ne tette volna ide a lábát! Az az oka mindennek! Lidi, keljen fel! Hallja Lidi. No, ne hagyja el magát! Kelljen már föl no! Maga sem tehet róla, hallja. Csak beeresztette, mert muszáj volt. Parancsolták! Maga nem tehetett mást. No hát keljen fel. Jaj, édes szívem, én is meghalok, ha nem szól Lidi!

Nagynehezen kinyitotta szemeit a leány, de a hogy az ágyra tévedt a pillantása, megint hangosat sikoltott és lehanyatlott a feje.

— No, nézzen már rám! Térjen magához. Hát mit csináljunk most Lidi? El kellene menni, jelenteni.

— Nem megyek . . . nem tudok — nyögte a leány. — Jaj, azt hiszem, a szívem szakad meg. A gyerekeket . . . a gyerekeket . . .

A két gyerek csakugyan ott állt a nyitott ajtóban és egész testükben reszketve, nézték végig a jelenetet. Nem tudtak se szólni, se sirni. Meredten álltak.

A fehér nagy ágyra néztek, a hol az anyjuk feküdt nyitott szemekkel, kezében azzal az ismeretlen valamivel. Tudták, értették mi tör-

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

Színész-adomák.

Budapest, július 6.

Egyik budapesti bohém-társaságban beszélték el borozás közben az alábbi adomákat:

(Mics a szerepében.)

A nemzeti színház közönségének egyik kedvencével, Vizvárival történt Debrecenben.

Nagyon lábrakapott a társulatnál a rögtönzés. Az igazgató, hogy végét vesse az elharapozott rossz szokásnak, érzékeny pénzbírsággal sújtotta azt, ki olyas valmit mondott, a mi nem állott a szerepében. *Vizvári* is csak nemrég kellett egy jókedvű rögtönzésért ily módon bünhődnie.

Csakhamar olyan darab került színre, melyre lovat is vittek a színpadra.

A deres azonban szörnyű módon nyugtalankodott, kapálózott s egyszer-kétszer elnyerítette magát.

Vizvári odalépett s így szól a jámbor nyergeshez:

— Szerencsétlen! hisz ez nincs a szerepedben! Hogy mersz rögtönözni? No hiszen, majd megbüntet az igazgató ur.

(Hanem a hajl)

Földényi Béla, a Nemzeti színház volt tagja s a kisebb epizód-alakok utólréhetetlen teremtménye, még kezdőszínes korában vendégszerepelt egy alkalommal Kolozsvárra, a „Csapodár“ című francia vígjáték címszerepében próbálva szerencsét. Ambár később a kolozsváriak kedvence lón, de ezuttal tökéletesen megbukott.

Nagy busan ül az öltözőben a második felvonás után, kétségbeesetten tekintve maga elé. Csend volt az öltözőben, senki sem akarta zavarni a magába mélyedt művészt.

Egyszerre csak a fodrász, a ki remekelni akart a „frizurával“, oda csuszik hozzá, simit egyet a fején s oly hangon, mely vigasztalásból s fodrászművészetével való hivatkozásból vegyült össze, csak ennyit mondott:

— Hanem a haj! . . .

(Miből?)

A magyar alföld egyik tekintélyes városában történt, mely még most is arról híres, hogy annak van a legrosszabb színházjáró közönsége széles e hazában.

tént és kicsi, érző lelkük tele volt kétségbeeséssel. Csak álltak, csak néztek és nem szóltak semmit. Akkor éreztek föl, mikor Lidi végre magához térve, megfogta a kezüket és kivezette a szobából.

— Elmegyünk e nagypapáékhoz — mondta nekik.

Es ugy, a hogy voltak, levezette őket, előhívott egy bérkocsit, szépen, gondosan beleültette a két gyereket és maga is, sűrű könyek közt elhelyezkedett mellettük.

— Jaj, szegény kis árvák! Most nincs már mamájuk!

Rájuk borult. Csókolta őket, a hol érte s nagy, őszinte könnyecpekkel itatta tele kis ruháikat, kezeit.

Ez volt az első szó, a mi a megkövült, rémes ijedelemmel telt kicsi lelkeket felrázta.

Ok is hangos zokogásra fakadtak és erőszakosan kapaszkodtak meg a leányban.

— Istenem . . . istenem . . . nincs mamánk. Nincs nekünk szép mamánk, a ki jó, a ki szeret.

— Jaj — zokogott a kis leány elcsukló, meg-megtörő hangon — jaj de fehér volt a mama . . . fehér volt s ránk se nézett. Csak a falra . . . és oly félősen . . .

— A galamb lette — susogta a fiu megreszketve — ugy-e Lidi, a lélek volt az oka. Látja, Lidi, mért eresztette be a mamához? Látja! Es két kis kezét a szájára tapasztotta, ugy sirt, zokogott bele hangosan a leány karjába. Az magához vonta a fejét, a melléhez szoritotta és szeretettel, lágyan simogatta végig a szőszke, hosszú haját . . .

Színészek vetődnek oda és estéről-estére üres ház előtt játszottak.

Follinus Aurél, a vidék egyik legjobb színésze. szintén tagja volt a társulatnak, a kit a közönség csakhamar itt is megkedvelt.

Egy este ismét csak itt-ott lézengett egy-két ember a nézőtérén, hanem azért *Follinus*zt, ki egyik legjobb szerepében ragyogtató művészetét, rettenetes mód tapsolták, hívták a lámpák elé s ugyancsak eljeneztek.

*Follinus*z sokaig kérte magát. Végre felgördül a függöny, előlép, meghajtja magát, s ezt a kis mondókat intézi hozzájuk:

— Önök azt kiáltják, hogy éljek. Tiszta szívemből köszönöm e jó kivánságot. De az Isten szent szerelméért, mondják meg kérem, miből éljek, ha ilyen kevesen járnak a színházba?

(Egy levágás úgy.)

Ujvári Béla, a budapesti népszínház jeles komikus a hőse ennek a kis történetnek.

Ujvári, ki mellesleg mondva az életben is egyike a legpompásabb humorral rendelkező embereknek, estélyről jövet, felette rózsaszínű hangulatban, ráadásul betért még egy kávéházba, az elmaradhatatlan „kapucinerre.“ Kissé házsártos kedélyállapotban lévén, hogy-hogynem, csakhamar egy fiatal emserekből álló társasággal összezőrdült s azok egyikével névjegyet cserélt. Reggel felé hazabotorkált s le sem vetkőzve, ugy a mint volt, estély-öltözékben, frakkosan vetette magát az ágyába.

Másnap már délelőtti tizenegy órára járt az idő, Ujvári még az igazak álmát aludta, midőn egyszerre csak kopogtatnak s komoly arccal, kimért léptekkel beállit hozzá két fiatal ember.

Bemutatják magukat.

Ujvári szemeit dörzsölve s nagyot ásítva rámondja:

— Igen örvendek! Mivel szolgálhatók?

— Uram, megbízónk nevében jövünk s ma éjjele magaviseletéért kérünk elégtételt.

— Elég ételt? — kérdi csodálkozva Ujvári.

— Uraim, én színész, a nemzet egyik szerény nap-számosa vagyok, s örülök, ha magam jóllakhatom, hogy adhatnék még önöknek is *elég ételt?*

— Félre a tréfával, uram, — válaszolt a sértett fél megbizottja — nevezze meg segédeit.

— Segédeimet? még annyi jövedelmem sinca, hogy *inast* tarthatnék, ugyan miből telnek *asztán segédekre?*

Erre kitört aztán az eddig is csak nagy nehezen türtöztetett derűtség, mely vidám lakomában nyerte méltó folytatását.

* A nyári színház bére. *Leszkay* András a nyári-színkör bérletének kifizetésére immár a harmadik módozatot kéri a várostól. A legutóbbi közgyűlés arra adott engedélyt a direktornak, hogy a bérösszegnek egyszerre való kifizetése helyett előadásunkint 40 koronával törlessze le a bérleti díjat. *Leszkay* azonban ezt a fizetési módozatot nem tartotta be, három részletet elmulasztott s a város az ügyészség által bepe-relltette a színigazgatót. *Leszkay* most újabb kérvénnyel fordult a városhoz, melyben arra kér engedélyt, hogy az elmulasztott és a még fizetendő részleteket előadásunkint 50 koronával törlesszhesse le. Ha ez egész évi bérösszeg ilyen módon kifizetést nem nyerne, az esetben a téli szezon jövedelméből akarná *Leszkay* a nyári színház bérét megfizetni. A kérelem felett a szerdai közgyűlés határoz.

* Aradi zeneszerző a kassai dalosversenyen. Az Aradi Dalegylet érdekes énekszámokkal vesz részt a kassai országos dalosversenyen. — *Grünzweig* Adolf, a jeles aradi zeneszerző a *hegyi patakhoz* címmel dalt komponált, amelyet kitüntetésképp az Aradi Dalegyletnek ajánlott; a dalegyesület pedig ennek a számnak, mint szabadon választott darabnak előadásával vesz részt a kassai dalosversenyen. Az eredetileg német szövegű dalhoz *Mádai* Mátyás pol-

gári iskolai énektanár irt sikerült, az eredetihez hű szöveget.

* **Az utolsó Dankó-est.** A magyar nótakirály holnap, *vasárnap* este tartja Aradon utolsó előadását. Mióta *Dankó* Aradon van, minden este „telt ház” gyönyörködik az ő szebbnél-szebb magyar nótáiban és mélabus kesergőiben. Hétfőn *Brádon*, kedden pedig *Körösbányán* tartja a társulat előadását.

* **Szerződötetés.** A „Pécsi Napló”-ban olvassuk a következő hirt: *Leszkay* András, a Magyar Színház új igazgatója szerződötette *Deli* Lajost, a pécsi nemzeti színháznak négy éven át sokoldalú, hasznavehető tagját, aki a pécsi közönség előtt különösen az utóbbi időben szépen haladt. Bár virágvasárnapig Pécsre van szerződötve, a pécsi színház igazgatónöje méltányosságból bizonyára hajlandó lesz pécsi szerződötését felbontani.

* **Szinigazgatók harcza.** A győrvárosi színház miatt most ádáz harcot folytat két szinigazgató: *Dobó* Sándor és *Balla* Kálmán. *Dobó* öt éven át volt a bérlő-igazgatója a győri színháznak; most aztán ráuntak a győriek és *Ballának* adták a színházukat. *Dobó* bosszút lihegve bevonult Győrszigetre és most a nyári szezonban sorban lejátszsa azokat az ujdonságokat, amelyeket *Balla* a téli szezonra készített elő. *Dobó* társulata sorra játssza: „*Ocskay* brigadérost”, „*San-Toyt*”, „*Hőfekérkét*” stbit, úgy, hogy a szezonra egyetlen ujdonsága sem marad *Ballának*. De *Balla* sem teszi nyugodtan ölbe a kezét, hanem ő is tromfol. Ugyanis, hogy konkurrenst állítson *Dobónak*, ő meg nyárára kiadta a maga színházát a *Halmai* Imre társulatának és *Halmai Márkus* Emilivel vonult be tegnap Győrbe. *Márkus* asszony háromszor játszik Győrött s nyomban utána más vendéget kap *Halmai*. Mit szól mindehez *Festetich* gróf ur, a vidéki színészet új főfelügyelője?

Néhány szó szinügyünkről.

(Válasz egy cikksorozatra.)

Arad, július 6.

IV.

Szinte kimerithetlennék látszik a téma, ha a színházunk vezetése körüli bajokat, mulasztásokat és ügyefogyottságokat keressük. — Ezuttal csak a műsor felett óhajtunk elmélkedni, valamint az előadások nivójáról és a színészek foglalkoztatásáról.

Az igazgatónak legelső sorban arra kellene figyelmet fordítania, hogy folytonosan változatos legyen a műsora. Az a néhány új darab, mely a lefolyt évadban bemutatásra került még nem elégitette ki sem a bérlőket, sem a többi közönséget. — Ez csak néhány estét töltött be. — Már most mi volt az ujdonságok előtt és azután? — Nagyon régi, köztük sok silány darab, még silányabb előadásban.

Ilyen körülmények között ne panaszkodjék az igazgató, hogy a páholyokat üzletekben eladogatják a bérlők, — és hogy ez a körülmény neki konkurrenciát csinál, mely reá nézve nagyon káros. — Ez a felfogás, ez a panasz jogosulatlan és indokolatlan. Mert kétón áll ám a vásár. A közönségen, mely fizet, és a szinigazgatón, kinek azért a fizetségért nyújtani is kell valamit. Ha a színház vezetése kifogástalan volna, ha a színház tényleg magas nivón állana, az előadások, a darabok jók, szórakoztatók volnának, akkor a la bonheur! — a sajtó volna első sorban, a direktornak oldalán és felhívna folytonosan a közönség figyelmét a színház támogatására. De ha a közönség és különösen a bérlők folyton bosszankodnak azon, hogy egy darabot négyszer kapnak; hogy a műsor unalmas és kopott, hogy a drága bérleti összegért alig kapnak ellenértéket, akkor ne tessék a színházi irodának panaszkodni azon, hogy a közönség nem jár a színházba, és hogy a bérlők nagyobbára tul-

adnak féláron is a páholyukon vagy zártszé-
kükön.

A múlt évben *Andorffy* művezetése alatt az ilyen bérelt helyek vagy páholyok eladása napirenden voltak. Az idén azonban már félárak mellett sem lehetett a bérlőknek a helyükön tuladni, de — mást mondok — ingyen sem fogadták el sokan a színházi jegyet. Nem tulozunk, ha azt mondjunk, hogy akárhány olyan előadás volt a színházban, amikor egykét ingyen-páholyban ültek az illetők, lent pedig ültek a kritikusok, a rendőrség, a színházi orvos és néhány 10 krajcáros kedvezményjegyes. — A bérlők pedig ültek otthon, vagy a kávéházban és elmélkedtek azon, hogy minek is bérelnék ők a színházban.

Tényleg így is van! Minek bérelni? Ha valami vendég jön Aradra, amikor végre valahára egy kis élvezethez juthatna az egész szezonban agyon sanyargatott bérlő, akkor az igazgató béreltszünetet tart, kér 50 százalék „mérsékelt” áremelést és csak annyit nyújt kedvezményül a bérlőknek, hogy déli 12 óráig fentartja nekik a helyeket. Hát ez nem járja. Ez az eljárás teljesen helytelen. Ez az, ami a bérlőközönségnek teljesen elvette a kedvét a színházba járástól.

A szinügybizottság pedig nagyon helyesen cselekedett, amikor az ily célzatu áremelést meg nem adta. Az igazgató, a színházi iroda pedig nagyon rosszul teszi, ha ezért ledisputálja a bizottságtól a műérzékét és pécskai szöcsöve által tudatlannak tart mindenkit, aki nem úgy táncol, mint az igazgatónak fütyölni tetszik.

Egy másik baj a színészek foglalkoztatása körül merült fel. Ebben a tekintetben a művezetőség olyan dolgokat produkált, amelyek a szilas-balhási ripacs társaságnál sem lehetnek különbek. — Példával is szolgálok. *Fenyéri* Mór mint jellemszínész van szerződötve, aki ebben a minőségben figyelemre méltó tehetségnek bizonyult. A *Rantzaukban*, a *Vasemberben* és több hasonló szerepekben a bírálát és a közönség elismerését kinyerte. — Táncolni, énekelni persze nem tud, de nem is az a szerepköre. Már most mit csinál a művezetőség? *Fenyérinek* táncolni kell, ugrálni kell, énekelni kell — és ha nem tenné, a színházi bíróság elé kerül és levonnak a fizetéséből, — de esetleg el is csaphatják. A közönségnek pedig ezt el kell tünie.

De messzire mennék ha minden egyes színésznél igazolnám, hogy nem neki való, szerepkörébe nem eső szerepekben hányszor léptették fel és ez által hányszor bosszantották a közönséget.

Az is igaz, hogy nem mindig a művezető szeszélye folytán történtek ezek a dolgok, hanem a szükség parancsolta a színészek ilyképeni foglalkoztatását. — Igen? A szükség? No hát itt van a baj. Ilyen szükségnek nem szabad lenni. Nem pedig azért, mert tessék az igazgatónak olyan társulatot szervezni, melyben minden szerepkör képviselve legyen. Legyen, aki énekeljen, a ki táncoljon, aki szavaljon, — legyen bonvivant, jellemszínész, naturburs stb. stb. de már az még sem járja, hogy egynehány szerepkör egyáltalán ne legyen betöltve, és hogy a hős ma shakespearai alakot játsszék, holnap meg ugráljon kínai táncba csavarva lábait.

A szerepkörök kellő betöltésére szerződötés-szerűen kötelezve van az igazgató, — és miután ennek meg nem felelt, örüljön, hogy a szinügyi bizottság nem élt vele szemben hatalmi jogával. De — uti figura docet — még a színházi irodának áll feljebb, és elmélkedések címen el akarja háritani magáról a fele-

lősséget mindazokért a bajokért, amelyek a színházban és a színház körül felmerültek.

Ez az, amit az igazság szempontjából megengedhetőnek nem tartottam, mert az én céloom felvilágosítani, a bajokra rámutatni, a javításra és a javulásra buzdítani, és — ha másképp nem megy — hát szorítani arra azokat, akiket illet. Pécskán nem így gondolkoztak. Azért majd csak a közönség ítéljen, hogy igazságában ki van inkább: Sz. Zs. vagy

Carolus.

Hogy mulat a budapesti főkapitány?

(Mágnások legújabb sportja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 6.

Vannak a társadalomnak olyan elemei is, akik életük hivatását csak abban találják, hogy minél többször és minél jobban szivarozzanak, hogy petyhüdt idegrendszerüket mennél kellemesebben izgassák.

A löverseny, a kártya-asztal, a félvilág már nem nyújt ujat; a magyar mágnások egy része ujjabb gyönyört keresett és talált is *Rudnay* Béla budapesti főkapitány jóvoltából.

A Nemzeti Kaszinó vagy az Országos kaszinó egyik fülkéjében ülhetett egy arisztokrata társaság és azon töprengett, hogy mikép lehetne egy éjszakát úgy eltölteni, hogy az különb legyen, mint az eddigi sok átvirrasztott éjszaka.

A hatalmas főkapitányhoz fordult ez a társaság tanácsért és nyomban megvillant agyában egy kitünő eszme.

— Játsszunk *Harum al Rasidot*, öltözködjünk álruhákba, barangoljék be a főváros félreeső lebujsokát, keressük fel a bünbarlangokat és nézzük meg közről, mikép mulat, szórakozik, mit cselekszik a társadalom alja, a hirhedt betörők, tolvajok, zsebmetszők; mikép fizetik és fizettetik a gyönyört az erkölcsileg züllött alakek.

Az eszme fenségesnek bizonyult. Miféle gyönyörűség is lehet egy ilyen razziában résztvenni és annyi nemes és nemtelen vad után, élő emberekre vadászni.

A társaság, csupa előkelő arisztokrata urak és hölgyek nyomban hazahajtottak fogatjaikon és hozzáfogtak az öltözködéshez. Az urak magukra vették az inasok rongyos és piszkos ruháit, a hölgyek pedig szintén rongyos férfi ruhákba öltöztek; arcukra álbajuszt és álszakált ragasztottak fodrászuk által.

A cselédség ámulva-bámulva nézte ezt a maskarát és csak azon töprengett, hogy micsoda farsangi multság van itt készülöben?

Az arisztokrata hölgyek és urak gyalog indultak utnak egyenesen a rendőrségi palotába, ahol a főkapitány már várta őket. Csakhamar készen állott a rendőrségi asszisztencia, és a társaság a főkapitány vezetése mellett neki indult a multságot ígérő razzia megtartására.

Utjuk a Terézvárosba vezetett.

— Mit akarnak látni? Kérdi a főkapitány: kártyabarlangot, lebujsokát, vagy talán egyéb kétes hírű házakat?

— Kártyabarlangot! volt a kívánság.

Egyik kávéházban az Ó-utcában zongoraszó hallatszott. Ide mentek be először. Itt megleptek egy nasivasi bankot és lefoglalták a kasszát. A kávéházban tizenhét hamisjátékost letartóztattak, a kik éppen azzal voltak elfoglalva, hogy néhány gyanutlan áldozatot kifosztanak. Az elfogottak ismert alakjai a rendőrségnek, az ugynevezett Orlik-féle hamisjáté-

kos-banda tagjai, a kik közül több örökre ki van tiltva a fővárosból.

A sikerült fogás után elment a razziát tartó társaság néhány lebuja, néhány kétes hírű helyiségbe és nagy gyönyörűséget találtak az aljas söpredékek üldözésében.

A főkapitány, mint fővárosi tudósítónk jelenti; folytatni fogja ezt a mulatságot és bizonyára fognak jelentkezni még több mágnás urak és hölgyek, kik ebben a különös sportban résztvenni akarnak.

Hiába! a secesszió egyre nagyobb tért hódít. Talán nemsokára azt fogjuk olvasni, hogy a mágnások ilyen lebujaokban mulatnak és pezsgőznek főkapitánysági oltalom mellett.

Vajjon mit szól hozzá a belügyminiszter?

EGYESÜLETI ELET.

(* A Védegylet megalakulása. A múlt vasárnap munkásgyűlésen ismertette Szikora Zoltán a „Védegylet” céljait a waggongyári munkásoknak. A tömeges jelentkezés miatt a megalakulást a holnap napra kellett halasztani. A waggongyári munkások közül a Védegylet tagjai holnap délelőtt 9 órakor tartják alakuló gyűléseket. Ezen a gyűlésen a Nemzeti szövetség képviselőiben Tedeschi Viktor a munkásképző szakosztály elnöke és Stojka József titkár vesznek részt. A waggongyár igazgatósága, mely a munkásainak ez egyetbe való belépését jöndulattal támogatja, képviselteti magát Wapl Viktorral.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egylete holnap, vasárnap délután 3 órakor tartja meg rendes havi választmányi ülését. Az elnökség felkéri a választmányi tag urakat a szives megjelenésre.

Ügyészség

a katonai oldalfegyver ellen.

(Egy nagyszabású mozgalom kezdeményezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 6.

A szegedi királyi ügyészség és a rendőrhatalóság olyan mozgalmat indított most meg, ami előreláthatólag országos feltűnést fog kelteni. Maga az eszme, amelyről szó van, oly általános érdekű, hogy nem is lehet megvalósulását országos megvitatása nélkül elképzelni.

Régi és általános tapasztalat, hogy a katonaság és polgárság közti jóviszonynak egyetlen akadálya van csak, de ez aztán nagy akadály, az oldalfegyver. A katonai érzékenység, mely a legkisebb sértésre is fölgaskodik s azonnali véres megtorlástól sem idegenkedik, számtalanszor fordítja ezt a fegyvert a polgárság ellen. A következő persze az, hogy mivel csak a katona van fölfegyverkezve, mindig a „cibil” huzza a rövidebbet.

Ha csak tisztekről lenne szó, még hagyján, mert azoknak intelligenciája, belátása s formatisztelete védelmet mégis csak biztosít a fegyvertelen civilnek, noha itt is szomorú eset az ellenkezőt is elegendőképp bizonyítja. Hanem a katonaság zöme a nép fiaiból áll ki; korlátolt értelmiségű paraszt legényekből, akiknek oldalán bizony nagyon is félelmetes disz az az éles szerszám. E mellett szólnak azon katonai vérontások, melyek legutóbb oly feltűnő sokszor fordultak elő.

A katona, ha kimenője van, korcsmába, bálba megy s a legkisebb szóváltás elég ahhoz, hogy fegyvert rántson s azzal tanítsa meg a polgárt mőresra.

De még sokszor szóváltás sem kell, anélkül is működik a fegyver; különösen ha a bőrben nem férő vitézben bor van, hamarosan csárdást jár a legártatlanabb civilkoponyán is.

Ilyen eset volt pld. a múlt hónap elején Szegeden, mikor becsipett katonák egy tanuló vertek agyba-főbe a bajonettel, aztán egy má-

sik, melyben öt katona három gyanutlan nyomdászt támadott meg ok nélkül s szabdalt össze nagy vitézen.

Ezen esetek nagyszáma, de meg az általános tapasztalatok is arra indították a szegedi királyi ügyészséget, hogy a *legénységi oldalfegyvernek békében való viselése ellen mozgalmat kezdeményezzen*. A szegedi ügyészség átiratban közölte ezt a tervét a rendőrséggel s kérte, hogy csatlakozzék ahhoz s a tanács, illetve a közgyűlés útján tegye meg a kezdeményező lépéseket.

A rendőrség magáévá tette az ügyészség eszméjét s ma alaposan megokolt előterjesztést tett a tanácshoz, melyben azt sürgeti, hogy a hatóság tegyen meg minden intézkedést annak kieszközlésére, hogy a legénység az oldalfegyvernek békében való viselésétől eltiltassék.

Az eladott választókerület.

(Reminiscenciák a legutóbbi képviselőválasztások idejéből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 6.

Az Ugron-ügy parlamenti tárgyalása alkalmával egy kis epizód játszódott le a képviselőház színe előtt. Eleinte ügyet sem vetettek rá, de most egy hírlapi közleményben napfényre kerülnek azok a kulissza mögötti dolgok, melyeket a képviselőházban nem is sejtettek.

A képviselőválasztások korrupcióját oly éles és igaz világitásban tünteti elénk ez az eset, mely alkalmas arra, hogy a tiszta választások lehetőségében kételyt támasszon bennünk. Egy jelölt, aki biztos győzelemnek tekintelibe, eladja a kerületét gyengébb ellenfelének, oly formán, hogy a szavazás alatt lemond a jelöltségről, minek következtében az ellenfél jut a mandátumhoz. Ez a lemondás természetesen jól meg volt fizetve.

Lévay Lajos, az a képviselő, a ki a „Dunántúli Hírlap” közlése szerint a legutolsó képviselőválasztás alkalmával mandátumát ellenfelétől megvásárolta. Az Ugron-ügy tárgyalása közben Lévay tudvalevőleg megcáfolta azt a vádat, mintha az ő ellenjelöltjét megvásárolták volna, hogy a peéri mandátumhoz jusson. Erről a kérdéssel most a *Dunántúli Hírlap* a következőket írja:

„Egész Győr város és Győr megye teljesen meg van győződve arról, hogy Vikár Istvántól Lévay Lajos részére a peéri mandátumot megvették! Lehet, hogy Lévay Lajos nem „sajátjából” költött annyit, azt is megengedjük, hogy nem maga tárgyalta Vikárral, hisz neki, mint afféle Amerikából hazavetődött embernek, lehet amerikai és törökországi dussgazdag nagybácsija. Hogy az üzlet megkötött, az kétségen felül áll. Vikár Istvánnak Lévay óriási vesztegetése dacára 300—400 többsége lett volna; Vikár tehát csakis pénzért követte el az áruházi. Vikár István 1896. évi október hó 27-én bejött Győrré, itt Frának Gábor székesegyházi karnagynál volt éjjeli szálláson. Reggel 5 órakor felkelt és dr. Mayer Lajos győri ügyvéd, Csukási Károly győri kir. közjegyző által hitelesítették egy nyilatkozatot, melyet dr. Mayer Lajos, ki Lévay Lajosnak bizalmi embere volt a választásnál, kivitt Peérré. Ez volt a visszalépő nyilatkozat. Fischer Kálmán, a választás elnöke, féltíz óra táján hirdette ki a visszalépő nyilatkozatot, amikor Vikár Istvánnak körülbelül 200, Lévaynak pedig csak 3 szavazata volt. Vikár István Győrből aznap délelőtt a 11 órai gyorsvonattal Budapestre szökött. A választás napján senki sem hagyja ott a kerületét, ha biztos többsége van. Itt üzlet kötött; Vikár bezsebelte az eladott kerület

árát, Lévay Lajosnak az üzletről tudnia kellett; tagadhatja ugyan, mert tagadni mindent lehet, de nem talál a vármegyében egy embert, aki elhigye neki. Vikár nyilatkozata nem számít. Az is mutatja bűnös voltát, hogy megszökött Győr-Szent-Mártonból. A Dunántúli Hírlap 1896. november 1-én megjelent 92. számában „Eladott választókerület” cím alatt megirtuk Vikár tettét és persze nem nyilatkoztunk róla valami hizelgően. Vikár István sajtópörtöt indított ellenünk, de a vádlevelet nem adták be, a sajtópört elmaradt. Jól tudta Vikár István, hogy az esküdtszék felmentő ítélete sokat nyomott volna a Kuria előtt, ami szörnyű kényelmetlen lett volna Lévay Lajosra nézve is. Azért jobbnak látták a pört beszüntetését.”

SPORT.

Modern sportélet.

— Ujabb játékok. —

Arad, július 6.

Londonban a hölgyek hiúsága lassanként teljesen kiszorítja a lawn-tennist. A társaságbeli hölgyek most már a croquetnek adnak előnyt. Már megunták a sportkosztümöket. A croquetnél sokkal lágyabbak és lassabbak a mozdulatok, mint a tennisznél. A londoni nők most már nem látogatják úgy a tennisz groundokat, mint ezelőtt.

Van azonban egy új játék, mely óriási módon hódított magának tért az angol játékkertekben, ez a híres ping-pong. Hűvösebb időben valóságos lelkesedéssel játszották az ebédlozókban. Most már külön játékasztalokat állítanak fel, melyeket össze lehet hajtani.

A ping-ponghoz, mely nem egyéb, mint asztali tennisz, egy nagy tábla szükséges, melynek közepén körülbelül 20 centiméter magas háló van kifeszítve. Ez az asztal két udvarra oszta. Az asztal mind egyik végén egy-egy játékos áll egy rakattal és megkezdődik a tennisz kismértékben. Eppen úgy olvasnak, mint a tennisznél. London öregje-fiatálja valósággal lelkesedik ezért a játékkért.

Ujabbban variációval játszik a ping-pongot, mely nevét a hasonhangzásu hangtól nyeri, melyet a lapda a háléhoz való ütődésnél ad. Kettő helyett négy partner játszik, ketten egy rakattal.

Ez több figyelmet és ügyességet kíván, mert az ütő minden ütésnél egyik kézről a másikba kerül.

+ A „Meteor” kerékpár club 1901. július hó 19-án este 8 órakor a club helyiségben rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: a.) alelnök és a választmány megválasztása. b.) egy három tagból álló számvizsgálóbizottság megválasztása. c.) a választmány, vagy az egyesületi tagok indítványainak megválasztása és azok felett való határozat hozatal. A kiküldött bizottság nevében Neubauer Manó bizottsági elnök.

+ Kirándulás a Gainára. Az aradi turista-egyesület választmánya tegnap tartott ülésen elhatározta, hogy a tradicionális leányvásárra, július 21-ére kirándulást rendez a megye legmagasabb pontjára: Gainára. — Mint mindig, úgy a jelen alkalommal is az egyesület tagjain kívül, vendégek is résztvehetnek a kiránduláson. A részleteket pár nap múlva a lapok útján fogja közétenni az elnökség. Ezen kirándulást Palotai Antal és Bogván Károly fogja vezetni. A nyári hónapok alatt a következő kirándulásokat rendez az egyesület: Dézna, Menyháza, Világos, Solymos, Petroszény, Rákóczyhegy, Apatelek, Szlatina-Drocsa-Gurahanc.

+ Az aradi kerékpár klub folyó hó 7-én vasárnap kirándulást rendez Pécskára. Gyülekezés délután 2 órakor a városligeti tónál.

Az aradi víz vegyelemzése.

(Telbisz György tanár szakvéleménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 6

Az „Aradi Közlöny“ egyik legutóbbi számában megírta, hogy Aradon tifuszos tünetek között megbetegedések fordultak elő. Minthogy az ilyen járványok meggátolására az orvosi szakvélemény a jól és célszerűen berendezett vízvezetési és csatornázási intézményt tartja egyik legfontosabb kelléknek, azt kellett gondolnunk, hogy vízvezetékünknek talán valami defektusa van, melynek folytán nem képes a járványnak útját állni. Azt is gondolhattuk, hogy tán éppen a vízvezeték vize van inficiálva és ez a víz rejti magában a betegség bakteriumait.

Minthogy az ilyen tüneteknél a közönség megnyugtatóására okvetlenül tenni kell valamit, hangsúlyoztuk annak szükségességét, hogy a vizet vizsgálják meg. A városi orvosi hivataltól arról értesültünk, hogy Pozsgay István dr. meg is bizatott a víz vegyelemzésével.

Nem akartuk bevárni a hivatalos vizsgálat végét s ezért egy aradi magánvegyészt kértünk fel a víz vegyelemzésére. Telbisz György tanárt, az aradi kir. reáliskola vegytan tanárát kértük meg, *venne vegyi vizsgálat alá az aradi vízvezeték vizét.*

Tettük ezt azért, hogy amennyiben a vízvezeték vizében szerves anyagok, vagy más ártalmas alkatrészek találtaknának, a város hatóságától ez irányban intézkedéseket kérjünk. A mennyiben pedig a vízvezeték vize nem esnék kifogás alá, *megnyugtassuk* a város közönségét.

Az aradi vízvezeték már annyira osztatlan birtoka a közönségnek s már annyira átment a közhasználatba, hogy a víz esetleges infekciója óriási zavarokat idézett volna elő, úgy egészségi, mint dietetikai szempontból. Aradváros vitális érdeke volt tehát, meggyőződni minél hamarabb a víz vegyi tartalmáról. A milyen égető szükség volt megtudni azt, vajjon inficiálva van-e az aradi víz, ép oly szükséges volt megnyugtatóást szereznünk a vízfogyasztás veszélytelensége felől. Ily esetben a bizonytalanság és az ennek nyomán terjedő rémhírek a közönségben pánikot idéztek volna elő, mely a helyzet biztos ismereténél is kellemetlenebb.

Ennek a hatása alatt kereste fel munkatársunk Hayek Rezső vízvezetési igazgatót avval a kérelemmel, engedné meg, hogy a viztoronyban levő nagy vízmedencéből egy tisztára preparált üvegbe vizet merithessen és ezt vegyelemzés alá vonathassa.

Több oldalról az a panasz merült föl ugyanis, hogy a viztorony nagy rezervoárjában, melyből a város közönsége este 9 óra után a vizet kapja, nincs minden rendben.

A vegyileg tisztára preparált üveg abból a csapból, mely a vízmedencéből levezeti a vizet, meg is töltetett. Ezt a vizet aztán Telbisz tanár vegyi vizsgálat alá vette.

Szivesen és őszinte örömmel konstatáljuk, hogy a vegyi vizsgálat eredménye a lehetséges legkedvezőbb és bakteorologiai szempontból felette megnyugtató. Telbisz tanárnak a vegyelemzésről szóló jelentése következőképpen hangzik:

„Salétromsavas sók, salétromossavas sók, ammoniák, valamint szerves anyagok nincsenek jelen, sőt azoknak nyomai sem találhatók.

A szilárd alkatrészek mennyisége egy egy liter vízben: 0.3 gramm;

a víz keménysége 16 fok.“

Telbisz György tanár ezelőtt mintegy másfél évvel szintén megvizsgálta egy alkalommal az aradi vízvezeték vizét és a mi felette örvendetes, sőt rendkívüli kedvező körülményként tüntethető fel, ezen semmiféle változást nem talált. Az aradi vízvezeték vize nem változott sem összetételében, sem keménységben. A fenti vizsgálati jelentés alapján nyilvánvaló, hogy az aradi víz bakteorologiai szempontból kifogás alá nem jöhet s mi aradiak továbbra is olyan büszkék lehetünk vizünkre, mint eddig. A város közönségének megnyugtatóása végett szükségesnek tartottuk a vizsgálat eredményének közlését.

A városban itt-ott fellépő tifuszszerű betegségek okának kiderítése az orvosi kutatás feladata.

Nyomdászok mulatsága a Csálában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 6.

A mulatságok krónikása, a ki nem csak a lefolyt vigalmak történetét írja meg, hanem az előkészületek processzusát is figyelemmel kíséri, elmondhatja: lehet, hogy mulatságot rendeztek már nagyobb, tán szebbet is, de nagyobb lelkesedéssel, odaadással aligha, mint az aradi nyomdászok holnapi nyári táncmulatságát. Hiven a foglalkozásukhoz, a melyben a közönség szolgálatában állanak, most is minden szabad percüket annak a gondolatnak szentelik, mivel lehetne a mulatságot még valami újjal, eredetivel tarkítani, a mi a közönséget szórakoztassa, gyönyörködtesse.

És ennek a lelkesedésnek, odaadó igyekezetnek, ha az idő is kedvez, igen szép eredménye lesz: a csálai erdőnek, a hol holnap délután a mulatság lefolyik, egyik legfényesebb napja lesz ez.

A mulatság érdekességei között első a képviselőválasztás, a melyen — nők fognak szavazni. — A második pont a legjobb táncosnő, a ki a legtöbb szavazatot adja be, izléses, szép vállszallagot kap. A konfetti-árus lányok közül a legtöbbet eladónak érdemeit szép, szalagos csokorral jutalmazza a rendezőség. Ugyszintén értékes emléktárgyban részesül minden századik belépő is. Este nyolc és kilenc óra között tűzijáték, a melyen körülbelül harminc hatalmas röppenytűt bocsátanak föl. A nagykörnek diszitése pazar lesz. A rendezőség nyolcvan darab fantasztikus lámpiont hozatott a diszitésre; lesz ezenkívül több nagy, vakító fényű reflektor, a mely az egész kört be fogja világítani.

A kivonulás nyolc órákor lesz a nyomdászegylet Magyar-utca 21 sz. helyiségéből. A tánc a csálai erdőben, délután négy órákor kezdődik, s éjfélkor ér véget. A mulatság sikere érdekében százötven tagu rendezőség buzgólkodik. Belépő-díj: személyjegy 1 korona, családjegy 2 kor. 60 fillér. Felülfizetéseket a mulatság céljainak (az aradi Kossuth-szobor alapja és a nyomdász-egyesület zászlóalapja) javára köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség.

Mindezek után pedig följegyezhető, hogy a

mulatság iránt igen élénk az érdeklődés és ha az idő kedvez (ellenkező esetben a mulatságot bizonytalan időre elhalasztják) a Csálában nagy közönség fog mulatni. Megigérte a mulatságon való részvételét a mulatság két védnöke: Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő és Müller Károly, továbbá még számosan azok közül, a kik a nyomdászok hivatását becsülni és méltányolni tudják.

TANÜGY.

(*)Az aradi felső leányiskola ötödik osztályu magántanfolyama a jövő év szeptember elején megalakul. A kik e tanfolyamban részt akarnak venni, ezt a tanfolyam vezetőjének: Somogyi Gyula dr. tanárnak (Földes-ház) személyesen vagy levélileg jelentsék be.

Pénzt, vagy életet!

(A kártya halottja.)

Arad, július 6.

A napokban történt — megemlékeztünk róla mi is már kétszer, — hogy egy fiatal, igen sok reményre jogosító, jó családból való budapesti fiatal orvos hirtelen meghalt.

Egy halálesettel több a statisztikában. Ki ütköznék meg azon ma, a mikor az élet és halál e szinpadán oly gyorsan és rohamosan követik egymást a halálesetek. Még az sem különösen feltűnő, hogy a szerencsétlen ember öngyilkossá lett. Hisz az is — fájdalom — mindennapi jelenség. Azonban rögtön tragikussá válik a kép, ha fölfedjük, hogy dr. Barbás József (ez a neve a boldogtalannak) halálos ítélet folytán lett öngyilkossá. Elpusztította, fiatal, reményteljes életét, gyászba döntötte családját, mert a kaszinói törvényeknek van egy paragrafusa, a mely, ha nem is expressis verbis, de mégis igen határozottan azt a borzalmas elvet tartalmazza, hogy: „pénzt vagy életet!“

Dr. Barbás Józsefnek pénze nem volt, tehát odaadta az életét. A dolog nem egészen meglepő; nem első eset, nem is lesz talán az utolsó, de azért a társadalomnak és törvényhozásnak mégis meg kell állnia egy pillanatig, hogy belenézzen abba a mélységbe, a melyből ez a tragikum származik.

Könnyen ki lehet találni, hogy a halálítélet a kártyaadósságban van letéve és kimondva. Nem úgy szól a paragrafus, hogy a ki kártyaadósságot fizetni nem tud, az okvetlenül megmegölje magát, hanem úgy, hogy diszkvalifikáltatik, a kaszinóból kikölböltatik, a mi egyértelmű a becsületvesztéssel. A mikor pedig gentlemannek választania kell a kaszinó-becsület elvesztése és a halál között, okvetlenül a halált választja.

A szentírás kimondja, hogy a kézművesnek reggeltől estig adós ne maradj. De halálos ítéletet az sem foglal magában. A gentleman-becsülete lejáratata szintén gyors (24 óra), de a ki a kártyaadósság váltólejáratát be nem tartja, annak halnia kell, erőszakos halállal, akár mennyi köny és iszonyat fakad nyomában, bármilyen remények fellegvárai dőnek is össze, akár milyen nagy kétségbeesésnek szülőanyja is. Csak Istennél a kegyelem. A földi irgalmaság forásai kiapadtak számára.

Milyen ellentétben van ez a szigorú, irgalmat-kegyelmet nem ismerő gentleman-morál a többi szabályokkal! Adósság nem is diffamál. Hitelezők szaladgálhatnak tucatszám a gentleman után; sirathatják jóhiszeműségüket. Szabó, cipész, butoros, akár a mosóné is szorongathat kontót a markában és mehet fűhöz-fához panasza, hogy a gentleman nem tartja szükségesnek számláját kielégíteni. Az mind vétség, nem diffamáló mulasztás. A

kártyaadósság ellenben olyan bűn, a melyre halálbüntetés szabatik ki. Ez a gentleman-morál. Ilyen nagy a különbség a közönséges adósság és a kártyaadósság között.

Már most mitévő legyen a társadalom ilyen tragikus dolgokkal szemben? És mi kötelesség háramlanék a törvényhozásra?

A társadalom már régen óhajtja ennek a szörnyűséges morálnak az enyhítését. De nem tehet semmit, ha a törvényhozás szelleme mozdatlan.

Pedig a törvényhozás igen egyszerűen és radikális módon segíthetne a bajon.

A hazárdjáték úgy is tiltva van. Ha a törvényhozás hivatalból üldözőbe venné azt is, a kinél a hazárdjátékos vesztett, akkor a halálos ítélet és annak végrehajtása egyszeriben megszűnnék. Ha valaki öngyilkosságot követ el kártyaadósság miatt, akkor a megindítandó vizsgálatnak ki kellene terjeszkednie arra is, hogy kiderítse: kivel kártyázott a boldogtalan és kinél vesztette el pénzét és életét. Az eként kiderített tettet hazárdjáték vétsége miatt törvény elé állítanák s megfelelő súlyos büntetéssel sújtanák.

Ilyenformán mindenki legalább titokban tartaná, ha valaki adós maradt neki a kártyasztal mellett és a gentleman-becsületben csorba nem esvén, vér nem folya és kétségbeesés nem következne utána. A társadalom pedig egyszerűen arra az álláspontra helyezkednék, hogy kártyaadósságot nem kell fizetnie senkinek és a nem-fizetés nem is diffamál.

Vajjon az erkölcsi törvények fejlődésében elérkeznek-e valamikor a kaszinók ehez a magas színvonalhoz?

Szelle százezer forintos takarékbetete.

(Mi lesz a felfedező esküvel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 6.

Szelle-ügynek ma az a két legaktuálisabb kérdése: hogy mi lesz az e hó 12-ére kitűzött felfedező-eskü letételével s miben áll a Szelle ellen család bukás büntette miatt megindított bűnügyi vizsgálatot.

Az ügyészség által megindított eljárás most másodszor van a rendőrség előtt. Az alapleltározás után ugyanis — tehát mikor még senkinek sem lehetett sejtelme a pótleltározás váratlan és Szelle nézve végzetes eredményéről — a rendőrség nyomozása alapján már meg lehetett állapítani Szelle ellen a család bukás büntetést. S ez a legujabban napfényre jött szenzációja a Szelle-ügynek. Ugy áll a dolog ugyanis, hogy az ügyészség kezdeményezésére a rendőrség vizsgálatot indított annak kiderítése iránt, hogy vajjon Szelle, akiről általánosan tudva volt, hogy dúsgazdag ember, hogy rejthette el vagyonát? Mert az alapleltározás alkalmával zár alá vett értékek aránytalanul csekély hányadát képezték Szelle vagyonának. A rendőrség a nyomozás alapján megállapította azt, hogy Szelle a csőd elrendelése és az alapleltározás után az ő tulajdonát képezett készpénzvagyont és aktív követeléseket, amelyek százezer forintokra menő értéket képviseltek, — eltagadta s titokban a leltározás után vette fel és hajtotta be a maga számára s a csödvagyon kárára azokat.

Bank-körökből megbízható helyről értesülünk, hogy Szellenek az egyik aradi pénztintészetben részint a saját maga, részint pedig „Szelle Fischer Margit” néven mintegy kétszázezer korona betétje volt, mely vagyonát az alapleltározáskor már eltagadta. Hogy ez a nagy summa valahogy a csödtömegbe ne kerülhessen, Szelle

titokban, apródonként — tíz-huszezer forintjával — kivette a bankból a pénzt.

Szelle a rendőrség előtt tagadja ezt az eljárását, úgy tudjuk azonban, hogy a takarékpénztárak hiteles könyveket vezetnek bevételeikről épúgy, mint kiadásairól, a rendőrség tehát ezen könyvek betekintése után is megállapíthatta a bűnös szándékot.

Ilyenek után a pótleltározás nélkül is már nyilvánvaló volt, hogy Szelle József a csalárd bukás büntetést elkövette. A rendőrség bűnügyi osztálya vissza is terjesztette a bűnügyi iratait az ügyészséghez, amikor vihar csapásként egyszerre bekövetkezett a pótleltározás meglepő eseménye. Az ügyészség erre újból visszaadta Bedő Árpád dr. rendőrtisztnek az iratokat olyan felhívással, hogy a nyomozatot terjessze ki most már a pótleltározás tényére. A valódi nyomozás tehát csak most van igazán folyamatban s mint értesülünk, a rendőrségnek már eddig is számos terhelő adat van birtokában. A bűnügyi vizsgálatban ezek szerint most már érdekes fordulat várható, azt azonban, hogy a rendőrség Szelle ellenében milyen intézkedéseket fog tenni, természetesen titokban tartják. A vizsgálat befejezése, amely különben már március óta folyik, a pótleltározás befejezésétől függ. Ez utóbbi pedig legalább egy heti időt vesz még igénybe.

A csödtömeg a mai napig hatvanál több váltót peresített be.

A felfedező eskü sorsát, mely dilemma elé van hivatva állítani a csödbe került aradi fiskálist, már előre megjósoltuk. Kétségtelennek látszott ugyanis, hogy Szelle, a kinél a felfedező eskü által hiven be kell ismernie, hogy mennyi vagyona van, hacsak hamis esküt nem akar tenni, — törekedni fog arra, hogy az eskü letétele alól meneküljön. Természetes azonban, hogy ezt könnyű szerrel és a törvény kijátszása nélkül megtenni nem lehet. Mit tesz hát Szelle? Egyezkedik. Közben pedig — mint értesülünk — kérvényt adott be az aradi királyi törvényszékhez, melyben a július hó 12-ére kitűzött felfedező eskü kivételének elhalasztását kéri.

Szelle ugyanis abban bizik, hogy, hogy időközben, vagyis az új terminus bekövetkeztéig sikerülni fog kiegyeznie a hitelezőkkel. Hogy az egyezés létrejön-e teljesen, az még kérdés, mert a hitelezők szinte kezükben tartván a bőséges fedezetet, nem igen hajlandók percenteket elfogadni. Szellenek eddig három hitelezőjével sikerült egyezséget kötni.

HIREK.

Aradon elfogott rablógyilkos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 6.

A most folyó aradi országos vásár egy rablógyilkost szolgáltatott át a büntető hatóság kezébe. Farkas József, egy Szapáryligeten lakó cigányember jelentést tett az aradi csendőrségnél, hogy az állatvásáron csavarogni látott egy tagbaszakadt, hatalmas embert, akiben ráismert arra a rablógyilkosra, aki tizenkét évvel ezelőtt meggyilkolta az akkor még Csorváson lakott Farkasnak feleségét és két gyermekét, ezek pénzét elvette s azután elmenekült.

A csendőrök előállították a gyanús alakot, aki Jakab Jánosnak vallotta magát, de már kihallgatása alatt kitűnt, hogy hamis nevet mondott be s hogy tulajdonképpen Sztojka Józsefnek hívják.

A gyilkosság elkövetését természetesen tagadja a körülmények azonban erősen igazolják Sztojkanak szörnyű bűnét. A feljelentő Farkas ugyanis előadta, hogy mikor a gyilkos felesé-

gével és gyermekeivel viaskodott, megakarván ölni azokat, ő segítségére sietett övéinek s ekkor Sztojkat bal füle tövén egy késsel megszurta. S tényleg a vad, marcona kinézésű gyilkos bal füle tövén a szurás nyoma meglátszik.

A rendőrség most az aradi csendőrséggel karöltve igyekezik megállapítani, hogy vajjon tényleg Jakab-Sztojka-e a rablógyilkos.

Gazdatiszt és orvvadász.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 6.

Megrendítő eset történt e hó 5-én hajnalban Baracsa község határában, a hol egy ismert orvvadász Borsieky Tibor földbirtokos gazdatisztjét, Szecsányi Jenőt orozva agyonlőtte.

A fiatal gazdatiszt szomorú esetéről az alábbi tudósítást vettük; e hó 4-én reggel 8 órakor Szecsányi Ióra ült, hogy kimenjen a határba, hol az aratók dolgoztak. A mint az erdő alatt lovagolt, lövést hallott az erdőből s mindjárt sejtette, hogy valami orvvadász ejtette a lövést. Egy ösvényuton behatolt az erdőbe; alig halad néhány száz lépést, a mikor megpillantatta Magdics Antal orvvadászt, kitől a fegyverét követelte.

Magdics erre futásnak eredt, miközben újra megtöltötte fegyverét és az őt üldöző Szecsányira süttötte, kit a golyó a mellén talált, Szecsányi lefordult lováról, mely vágatva futott vissza a majorba.

A cseledség rosszat sejtve, rögtön a gazdatiszt keresésére indult, kit dél felé meg is találtak. Szecsányi még élt és megnevezte gyilkosát, de alig hogy beszállították a majorba, belső elvérzés következtében meghalt.

A csendőrség elfogta a gyilkost, a ki erősen tagadta ugyan, hogy ő lötte meg Szecsányit, de a nála előtalált töltényeknek a kilőtt és Szecsányi hátgerincében megakadt lövedékekkel való azonossága, valamint az áldozat vallomása alapján letartóztatták és átadták a törvényszéknek.

Magdics egyike volt a legveszedelmesebb orvvadászoknak, a ki emberölésért már egy ízben nyolc évet ült a váci fegyházban.

Tiszta asztalkendőt!

Nehogy félreértsenek, előre is kijelentem, hogy arról az asztalkendőről van szó, amelynek szalvéta a neve. Nem tudom, hogy a helyesbitett ortográfia szerint hogyan írják, de azt tudom, hogy a vendéglőben ritkán mossák. Ritkábban, mint ahányszor használják. Nem tartozik ugyan a közélet szennyeséhez, mégis rászolgált arra, hogy a publicisztika is foglalkozzon vele. Mert a szalvéta közügy. Hiszen nemcsak egy ember használja, hanem odaadják egymásután egész sor embernek. Ugy-e hogy közérdekű dolog az, ami szájról-szájra jár? Már pedig van-e valami, ami szájról-szájra járóbb, mint a korcsmai szalvéta. Ma én használok, holnap te, holnapután ő. Es jön idő, amikor mi, ti, ők is sorra kerülünk a szalvéta használásában. Sok egy szalvétától, amely tulajdonképpen szerénységre alkottatott. Meg kellene elégednie egyetlen ember egyetlen szájával, de szerénytelen ambíciójával egész sor embernek törli le a száját, bajuszát, szakállát.

Hogy lenézheti a szerény fogpiszkálót, melynek még a vendéglőben is meg kell elégednie azzal, hogy csak egy ember használja! Szegény fogpiszkáló, olyan mint a tisztavirág! Alighogy kézbe került, máris kivégzik, míg a szalvéta egész hétig is él s azután is csak mosásba kerül. Megkésve bár, de gyürve nem. Mert mindig simára préselik, hogy olyan legyen, mintha új volna. Komédiázás a szalvéta élete. Szerepet játszik, szimulálja a tisztaságot, hazudja a nem-használságot. A vendég gyanútlanul folytatja benne a mástól megkezdett törülközést. Persze, csak az a vendég aki csakis néha

eszik korcsmában. Akiben a vendég, még iduziót kelt, s aki odahaza azt tudakolja hogy „mert nem főzitek az ételt úgy, mint a korcsmában?”

A törzsvendég ilyen sohasem kérdez, hanem az ellenkezőjét tudakolja a vendéglőben. Azt kérdezi, hogy; mert nem főzitek az ételt úgy, mint odahaza szokás. Ez az odahaza csak álom, csak előlegezett hencseregés, csak ákrándos cpekedés. Jó volna ha volna, de nincs! Hiszen ha volna, nem is törzsvendég volna. Hanem futóvendég. Olyan, aki a korcsmába csak ma jön, csak véletlenül jön és máskor talán el sem jön. Neki jó a megfröcscsölt és lepréselt szalvéta is, amelyet törzsvendégnek nem adnak soha. Nem azért, mert valami nagyon megbecsülik, hanem csak azért, mert a törzsvendég amugy sem használná.

Hiszen a törzsvendég tud sokat és sejt mindent. Ismeri a szalvéta rejtelmét is. Talán a mi doktoraiknak is jó volna megismerkedni velük. Borbélyok ellen, műhely ellen, hentesek ellen, kofák és házalók ellen, azaz a bacillusok ellen, csinálják a kegyetlen szabályrendeleteket, amelyekkel úgy agyonütik a baktériumokat, hogy az ütéstől az is elpusztul, akiről le akarják őket hessegetni. Nem baj. Hiszen az agyonütésre igazában sohasem kerül a sor. Mert hogy a tisztaság hajszolásában mindent meglátunk, csak éppen az asztalkendőt nem? Amely pedig szembeötlő tarkaságával. Mért, hogy a borbély széken a fejaljat is megrendszabályozzák, de a vendéglői szalvétát ki nem mosatják.

— **A szerb királyi pár utazása.** Pétervárról jelentik nekünk: Az ismételt cáfolgatások dacára áll az, hogy a szerb királyi pár szeptember havában Oroszországba jön. Lehet, hogy a találkozás Livadiában fog megtörténni. *Draga* királyné előreláthatólag Pjaetigorszka kaukázusi fürdőt fogja fölkeresni. Novakovics pétervári szerb követ a napokban a Kaukázusba utazik, hogy ott az előkészületeket megtegye *Draga* királyné fogadására.

— **Az új pénzügyigazgató kinevezése.** Lapunk pénteki számában már megírtuk, hogy az aradi pénzügyigazgatóság élére *Beke* Károly nyitrai pénzügyigazgató helyettes nevezetett ki. A hivatalos lap mai számában a kinevezésről az alábbi kézirat jelent meg:

Magyar pénzügyminiszterem előterjesztésére *Beke* Károly pénzügyi tanácsost és nyitrai pénzügyigazgató helyettesét pénzügyi tanácsosi minőségben aradi pénzügyigazgatóvá kinevezem.

Kelt a Lajta melletti Bruckban 1901 június hó 25-én.

Ferenc József, s. k.

Lukács László, s. k.

— **Klapka-emléktábla Temesvárott.** Szabadságharcunk legdicsőbb tábornokainak egyike volt *Klapka* György, a kinek emléke most ismét aktualissá lett ama nagybecsű közlések révén, a melyeket *Eötvös* Károly, az illusztris író, gróf *Károlyi* Gábor feljegyzései nyomán publikált. A hős tábornok emléke nem vész el az idők rohanó áradatában és kegyeletes honfiszívek gondoskodtak is róla, hogy ragyogó dicsőségét látható jelekkel is megörökítsék. A bpesti kerepesi-uti temetőben porladó hantokra már odaállították az emléksobrot, a mely az ő halhatatlanságát dicséri; de a ház, a melyben bölcsője ringott, még ma is jeletlen. Pedig már erre a célra is van pénz együtt. *Klapka* György egy jóembere és meghitt barátja, *Rónai* Mór, jó pár évvel ezelőtt mint a magyar-francia biztosító társaság titkára, Temesvárott időzött és meglátván a házat, melyben *Klapka* született, gyűjtést indított, hogy a temesváriak emléktáblával jelöljék meg a hős tábornok szülőhelyét. A gyűjtés szép eredménnyel járt és *Rónai* a begyűlt összeget a városi tanácsnak adta át megőrzés végett. Maga *Klapka* is ér-

tesült a gyűjtésről és a következő levélben köszönte meg *Rónai* hazafias cselekedetét:

Budapest, április 24. 890.

Tisztelt *Rónai* barátom!

fogadja köszönetemet azon rokonszeny és részvét jeléért, melyet az utolsó napokban Öntől tapasztaltam. Nevelje fel gyermekeit jó hazafiaknak és hasznos polgároknak. Isten Önnel régi hive
Klapka György.

A temesváriak azonban elfeledkeztek kötelességükről és a *Klapka* szülőházán még ma sincs emléktábla. Egyik fővárosi lap felidézi a gyűjtés emlékét és kérjük a hazafias temesvári közönséget, kövesse azt a jó példát, a melyet a többi magyar város mutatott a nemzet nagyjaival szemben tartozó kegyelet lerovásában és használja fel mielőbb azt a pénzt, a melyet egy hazafias, derék ember nekik erre a célra átadott.

— **A Hertschka-ösztöndíjak.** A mai tanácsülés kiutalványozta a Hertschka-féle ösztöndíjjal jutalmazott aradi tanulóknak a tanév befejeztével nyert bizonyítványaik alapján őket megillető ösztöndíjakat. A jutalmazott tanulók közül *Antalfy* István, *Gabos* Jenő és *Jólesz* Imre gimnáziumi-, *Fabinecz* Emil real-, és *Krizsán* Miklós polgári iskolai tanulók kapták meg az ösztöndíjat, míg *Pogonyi* György csak a közgyűlés jóváhagyása után kapja meg az ösztöndíjból az őt megillető hatodrészt.

— **Honatyák kényelme.** Az új országháza termeibe már beállították az új padokat a főrendek és a képviselők számára. Ezek a padok már nem is padok, hanem kényelmes zsölle-székek, amilyenek eddig csak a minisztereknek jutottak. Ülőkéjük fel lehet csapni, kényelmes karfájuk is van. Ennek a hírét a maliciózus kövön nyomott újság éppen most hozza, a mikor a honatyák, országszerte nemcsak talpon vannak, hanem lótnak-futnak. Nem malicia éppen ilyenkor eléjük tárnai a kényelmes zsöllyéket! Nem olyan-e ez, mintha a szerelmes ifju elé varázsolják jegyese szépségét, akit csak sok hónap múlva vehet el feleségül? A kövön nyomott újság azonban hiába tessékeli be most a honatyákat az új karosszékbe, mikor a régi Házban levő kemény padok is inognak. Szavahihető teremszolgák állítása szerint éjjelente valóságos forrongás van a padokban. Az ülőkék ágaskodnak, meg akarják tartani a régi helyüket, de egyszerre csak megfordulnak, mint a halott sirján a nemesi cimér. Mivel a székek így mozognak, gazdáik is nyugtalanok. éppen ezért történhetik meg az, hogy senki sem vett rá figyelmet, senki sem szól fel a csapó ülések ellen. Hisz ebben az obstrukció rettenetes eszközt kap. Csak el kell képzelni, hogy az egész szélsőbal obstrukció idején egyszerre feláll és egyszerre lecsapja az ülőkét, megint leül, újra feláll és még hangosabban veri oda a csapó ülést. Így nyolcszáz képviselőházi ülést lehet kihuzni a legkisebb szellemi fáradság nélkül.

— **Kinevezések a jószágigazgatóságnál.** A földművelésügyi miniszter a számvevőségek egyesített létszámában *Zsigmond* Zoltán, *Hantó* István és *Tergovics* Arthur aradi számtiszteket számellenőrökké nevezte ki.

— **Fizetésektelen eperjesi bank.** Ugy lát-szik, a bankkatasztrófák idejét éljük. Hozzánk is ellátogatott a szörnyű rém, a pénzügyi válság, legalább Eperjesen megfészkelte magát. Az *Eperjesi Népbank* lett ma fizetésektelen. Ez a bank is spekulált. Valami kályhagyárt alapított, mely azonban a rossz kezelés miatt tönkrement. A bank, melynek minden mozgó tőkéje ebbe a gyárba volt bedugva, ennek következtében ma a tönk szélén áll. A közönség annak hírére, hogy a bank inzulvens, megrohanta a bank épületét és egymástán mondták föl a betéteket, a mi a bankot még károsabb

helyzetbe hozta. Ma délelőtt *Sárossy* Jenő dr. Sáros megye főispánja egy háromtagu eperjesi küldöttséget vezetett *Hegedüs* László kereskedelmi miniszter elé, hogy tőle a kályhagyárt részére megfelelő államsegélyt kérjenek. A segítséget a miniszter aligha fogja megadni, mert a törvény értelmében csak olyan iparvállalatoknak adható államsegély, mely az országon eddig még nem gyártott cikkeket állít elő, vagy a melynek gyártmányai a közszükséglet fedezésére szolgálnak. Az eperjesi népbank vállalatánál hiányoznak ezek a feltételek.

— **Eljegyzések.** *Bohus* Károly vasúti tisztviselő eljegyezte *Mohaupt* Katalin kiasszony Aradon.

Deutsch Lipót lugosi kereskedő jegyet váltott Aradon *Oesztreicher* Helén urhölgygyel.

Borbély Gyula királyi icari segédtanfelügyelő Aradon eljegyezte *Dobó* Ilonát, dr. *Dobó* Menyhért leányát Halason.

— **Sajtópör Eszterházy János gróf ellen.** *Eszterházy* János gróf tudvalevőleg „A nemzeti-ségek és az összeférhetelenség” címen röpiratot írt, melyben többek között azt mondja, hogy a nemzetiségi mozgalmakhoz külföldi pénzt használnak a mozgalom vezetői. A főrendiház tegnapi ülésén *Eszterházy* gróf az összeférhetelenségről szóló törvény tárgyalásánál módosítást adott be, hogy terjeszszék ki az összeférhetelenséget a nemzetiségekre is. Ezt a módosítást azonban a főrendiház nem fogadta el. *Cosma* Parthén, az „Albina” nagyszebeni takarékpénztár igazgatója a röpirat néhány passzusát magára nézve sértőnek tartotta s ezért sajtópört indított *Eszterházy* gróf ellen. A sajtópörben tanukul *Bánffy* Dezső bárót, *Lukács* László minisztert s még néhány előkelő politikust nevezett meg tanukul. Mielőtt azonban a pör megkezdődhetnék, a bíróságnak az *Eszterházy* gróf, mentelmi fogának felfüggesztését kell kérnie a képviselőháztól.

— **Kiállítók sérelme.** A makói ipar és gazdasági kiállításon résztvevő iparosok közül néhányan panaszkodnak, hogy kézieladásra nem kaptak engedélyt s olybá tüntetik fel a dolgot, mintha a kiállított tárgyakat eladni nem lenne szabad. Ez nem felel meg a tényállásnak. Minden kiállított tárgy eladható, mint ezt a szervezési szabályzat 11-ik szakasza előírja, sőt még megrendeléseket is elfogad bármely, bárholnán való iparos javára a kiállítási bizottság, de a kiállított tárgyak csak a kiállítás berekesztése után vihetők el. Az pedig nem lenne sem méltányos, sem igazságos, hogy egyesek a többi kárára nyílt üzletet tartsanak a főpavillonban, ezért mondotta ki a végrehajtó bizottság a szervezési szabályzat 13-ik §-ában, hogy kézi eladásra külön kell engedélyt kérni. Indokolt esetben ki is adja a bizottság az engedélyt.

— **A tornaegyesület részvéte.** Az aradi tornaegyesület ma este 6-kor rendkívüli választmányi ülést tartott *Steinitzer* Pál dr. alelnök elnöklété alatt, titkárja és művezetője *Nagy* Sándor tornatanár nevének elhunytá alkalmából. Elhatározták, hogy koszorút tesznek a ravatalra és jegyzőkönyvi kivonatban részvétüket fejezik ki, továbbá, hogy a választmány testületileg, a tagok hozzácsatlakozásával holnap résztvesz a temetésen. A tagok a Zemplényi kávéházban gyűlnek össze 11 órakor és onnan elmennek kondoleálni. Délután pedig résztvesznek a temetésen.

— **A német császár magyar könyve.** *Mihály* József az orsz. iparművészeti muzeum őre, könyvet ír Kassa város nevezetességeiről és a város történelméről. A könyv egy példányát elküldte Vilmos császárnak, aki ma levelet intézett *Mihalik*hoz, melyben köszöni a könyvet, melyet elfogad, s egyuttal pedig elismerését fejezi ki.

— **Szegény Arad!** Nagyváradról jelentik: A városi tanács újabb felhívására a vasúti forgalmi részvénytársaság adott be ajánlatot a vá-

ros villamos kivilágítására. Az ajánlat szerint a város hektowatt óránként 4 fillért fizet, a magánosok 7 fillért. 350 hektowatt óra fogyasztáson felül 4 fillért. A város a magánfogyasztás 12 $\frac{1}{2}$ % százalékának megfelelő ingyen villamosítást kap, mely legalább évi két millió 16 gyertyás lámpa-órának felel meg és ezenfelül a vállalat hasznában ugyanaz a részesedése lesz, mint a közuti vasutnál. Mikor lesz nekünk ilyen olcsó világitásunk?

— **Halálozás.** Nagy Sándor liceumi tornatanár nejeinek, született Ujházy Juliának elhunytáról vettük az alábbi gyászjelentést:

Nagy Sándor, liceumi torna-tanár, a maga és az alólírottak nevében a legmélyebb fájdalommal tudatja felejtethetetlen drága neje, illetve leánya, testvér, sógornő, rokon és barátinő Nagy Sándorné szül. Ujházy Juliának 1901. július hó 5-én reggeli 5 órakor, életének 31-ik s boldog házasságának 10-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után a Mindenható rendelkezéshez képest történt történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai július hó 7-én, d. u. 5 órakor fognak Teleky-utca 20. számú házból a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő gyászmise-áldozat pedig július 8-án d. e. 8 órakor fog a helybeli főt. Minorita atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Nyugodjék csendesen! Arad, 1901. július 5. Ujházy Ferenc és neje született Papp Terezi szülők. Ujházy Károly és neje Doboss Gizella, Ujházy Ferenc Ujházy Antal, Ujházy Mariska, Ujházy István, Ujházy József, Ujházy Teréz, testvérei és sógornője. özv. Hevessy Agostonné szül. Nagy Etel, Nagy Pál, Nagy Iván és neje szül. Thaisz Lujza, Nagy Gyula, sógornői és sógorai. özv. Fazekas Zsigmondné szül. Ujházy Borbála, nagynénje. Babeszkó Gyula és neje szül. Hevessy Etel, Nagy Mariska, Nagy Juliska, Irénke, Iván, Gizella és Elemér, unoka testvérei.

— **Kecske a nyomdában.** Amerika minden tekintetben az ellentétek hazája. Ime, ott vannak a legnagyobb lapok és ott jelent meg a minap a Bowersville Clurion című illusztrált újság elén a következő szerkesztői meutegetődzés: „Olvasóinktól bocsánatot kell kérnünk, a miért ezen a héten egy kis késedelemmel jelenünk meg. Az történt tudniillik, hogy derék szomszédunk: Patrick Casey kecskéje csütörtökön este megjelent nyomdánkban, hol a lap kinyomott példányai a szétküldést várták és egy őrizetlen pillanatban az összes példányokat az első től az utolsóig föllakmározta. Minden szerkesztőségi és technikai segéd-eszközünk latbavetésével kellett újra munkába állanunk, hogy egy új kiadást rendezhessünk. Noha teljes elismeréssel vagyunk Patrick Casey kecskéjének irodalmi izlése iránt, a jövőben mindazonáltal a nyomda ajtaját zárva fogjuk tartani.

— **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter Ferenczy Kálmán vingai telekkönyvvezetőt Komáromba helyezte át.

— **A vonat tetején Aradig.** Nem hétköznapi módon érkezett meg az aradi állomásra Lőrinc Ignác piskii pékinas. Gazdájától, a ki őt tegnap állítólag megverte, elszökött s mert pénze nem volt, egyszerűen egy vasuti kupé tetejére mászott fel s azon végig feküdvé megérkezett Aradra. Utját ugyan Erdélybe, *Homoród-Remetére* akarta venni, azonban eltévesztette Piskin a vonatot s így érkezett Aradra. Itt is csak véletlenül vették észre a furfangos pasasért, kit rögtön leszállítottak előkelő helyéről. A rendőség illetőségi helyére köldi vissza Lőrincet.

— **Leégett község.** Borzasztó csapás érte e napokban Csehi község lakosait. A község lakosai ugyanis, a kik földmiveléssel foglalkoznak, az öregek és gyermekek kivételével, az aratás és egyéb mezői munkával voltak elfoglalva. Legtöbb ház üresen állott, mert a lakosság már a hajnali órákban eltávozott hazulról. *Rehák* Ferencz gazdaember is kiment az egész családjával, csupán az édes anyja, az öreg *Rehákne* és a gazdának 11 éves eszelős leánya maradt a háznál. A leánya míg az öreg anyja a szobában takarított, egy csomó gyutát kerített kézhez és azt az udvaron gyújtogatta, mi-

közben eldobta az égő gyufaszálakat. Egy ilyen égő gyufaszálától meggyuladt. *Rehák*nak az udvaron összerakott szénakazla. A tűz gyorsan terjedt, mert a tűz kiütésekor szeles idő volt, minek következtében a tűz csakhamar átcsapott a *Rehák* és a szomszéd *Baranyai* Ferenc házára is. Az égő házakról csakhamar két irányban terjedt a tűz s mivel a lakosság mezei munkán volt, alig néhány ember foglalkozott a tűzoltással, ezek is inkább a saját házuk megmentésén fáradoztak, a zsindelelyel és náddal fődött házak egymásután pusztultak el. *Tabi* Mihályné, a ki gyermekégyben feküdt, nem tudott az égő házból kimenekülni, kétnapos kis gyermekével *hentesített*. Ugyancsak a tűznek esett áldozatul *Szicsó* Bálintné is, egy hetven éves öreg beteg asszony, a ki a nagy füsttől elkábult és megfuladt. Összesen 72 ház égett le, a templomot, iskolát és a községházat, minthogy cseréppel voltak fődve, megmentették Szerencse, hogy a gabona nem volt, behordva, de a télire behordou takarmány mind elégett. A kár meghaladja a százezer koronát és csak kevesen voltak biztosítva.

— **Nemzetközi lóvásárlás Csaban.** Nagyfontosságú ügyben tette meg a kezdeményező lépéseket a Békésmegyei Gazdasági Egylet igazgató-választmánya legutóbbi tarott ülésén. — Békés Csaban nemzetközi lóvásárt rendez, annak a mintájára, amelyet Érsekújvárott tartanak. Az előkészületek máris megtétettek. Csaba városát megkereste az egylet, hogy eszközölje ki a belügyminiszternél a vásárjog engedélyezését; részesítse a nagyarányú s közgazdasági és forgalmi szempontból nagyfontosságú vállalkozást anyagi támogatásban; végül építsen a vásártéren egy pavillont. Az uradalmakat, nagybirtokosokat és lótenyésztő gazdákat az iránt kereste meg az egylet, hogy a vásárt eladó lovaik felhajtásával tegyék lehetővé és minél élénkebbé. A külföldi — osztrák, német, svájci, francia és angol — vevőkkel pedig tudatta, hogy Érsekújvár mintájára Csaban is nemzetközi lóvásárlást fognak rendezni, egyben kérdést intézett hozzájuk, hogy a vásár megtartását mikor: ősszel-e, vagy tavasszal tarja megfelelőbbnek? Erre a kérdésre a hazai tenyésztők véleményét is kikérte. A nagybirtokosok, lótenyésztő gazdák és külföldi kereskedőktől beérkező válaszok után fogja az egylet a vásár idejét meghatározni és pedig vagy szeptember vagy május hó elsejére. Érsekújváron tavasszal van a nemzetközi vásár, így valószínűleg ezt a terminust fogják a külföldiek pártolni, hogy ne kelljen kétszer ideutazniok.

— **A podgyászok szállítása.** A m. kir. államvasutak igazgatósága a nyári utazási és nagyobb áruforgalmi időszak beálltával ismételve felkéri az utazó- és szállító közönséget, hogy ugy saját, mint a vasuti szolgálat pontos és gyors lebonyolítása érdekében a szállításra feladott uti podgyáson a rendeltetési állomást, egyéb darabárukon pedig ezenkívül még a címzett nevét, polgári állását és lakását a maga részéről tüntesse fel. A cím legalkalmasabban magára a burkolatra, vagy az arra egész terjedelmében ráragasztandó papírra, esetleg a darabhoz erősítendő fatáblácskára, bórdarabra, vagy erős papirlemezre irandó. A közönség a vasut ily irányú támogatása mellett a podgyász, illetve darabáruk helyes szállítását és pontos kiszolgáltatását nagyban megkönnyíti és gyorsítja s különös biztosítékot szerez magának arra, hogy a nagyszámú küldeményeknek a vasuti közlegek által aránylag igen rövid idő alatt végzendő felvételeinél esetleg előforduló téves bárcázások és elhurcolások a lehető legrövidebb idő alatt kiderítenessenek és helyreigazítottassanak.

— **A női szabók sztrájkja** a mai nappá megszűnt. Délután 4 órakor gyűlést tartottak a sztrájkolók, amelyen tudomásul vették a békeltető bizottság határozatát és beszüntették a sztrájkot. Vasárnap békekirándulást rendeznek a Zuglóba, amelyen a mesterek is részt vesznek. Hétfőn minden műhelyben megkezdik a munkát.

— **Az elcsapott munkás boszúja.** Csongrádon az épülőfőben levő polgári fiúiskola egyik állványa összedült és 6 munkás lezuhant a mélységbe. Mindannyian életveszélyesen megsebesültek. A szerencsétlenség okául azt tartják, hogy egy munkás, kit nemrég bocsátottak el a munkából, kiszedte a vaskampesókat. Ennek következtében dőlt össze az állvány.

— **A pápai származású berlini milliomos.** Berlinben folyó hó 5-én halt meg *Zimmermann* János lovag, titkos tanácsos, gyáros. Az elhunyt pápai fiú volt és egyszerű, szegény lakatos-inas volt, mikor ezelőtt 50 évvel Berlinbe került. Ott csakhamar meggazdagodott és százezeret gyűjtött össze. A nagy gazdaság közepette sem feledkezett meg szülővárosáról, mert 20,000 forintot ipariskolát alapított Pápan és a pápai szegényeket évről-évre segélyezte. Pápa városa a temetésen küldöttségileg képviselteti magát.

— **Házasság.** *Steiner* Lajos Lugosról e hó 9-én köt házasságot az aradi izr. templomban *Schütz* Bella kisasszonnyal. *Schütz* Vilmos es neje lányával.

— **A kis grisette tragédiája.** *Amandine Ballo* volt a neve a szép kis varroleánynak, a kiről szomorú tudósítást kapunk Párisból. Ez a bájos leányka még a kiállítás idején megismerkedett egy daliai indussal *Cécécia Paukiával*, a ki a Palais de danse-ban volt alkalmazva. A kiállítás elmúltával az indus mint portás kapott alkalmazást s magához vette a kis grisettet, a kivel nagyon-nagyon boldogan éltek egész mostanig. Most aztán a férfit elővette a honvágy. Haza akart menni Indiába. Csak hogy a szép *Amandát* is magával akarta vinni. A lány azonban nem akarta ott hagyni Párist. Az elutazás napja előtti este együtt mulattak a szerelmesek egy kocsmában. A mulatság jó sokáig tartott s már reggel volt, mikor a férfi haza kísért a szerelmesét. Az utcán még egyszer megkérdezte tőle:

— *Eljössz velem ugy-e bár az én szép házamba?*

— *Nem! a vadak közé nem megyek!* — Szólt határozottan a leány.

Ez volt utolsó szava. Az indus tört ragadott és szíven szurta szerelmesét. A szerencsétlen kis leány ott halt meg az utcán. A nép csaknem meglincselte az indust, a kit csak a rendőrök tudtak megmenteni a rögtönítéletől. Ez a kis grisette szomorú regénye.

— **Elfogott aradmegyei rablóbanda.** Az aradi csendőrség egy nyolc tagból álló rablóbandát fedezett fel Aradmegyében. A múlt éjjel 1 és 2 óra között. *Simánd*—mikalakai uton *Munteán* Juon mikalakai ember bükkönyt szállított. A csendőrök a rossz hirden álló *Munteánt* kérdőre vonták a bükköny eredete feől, s valiatás közben rájöttek, hogy *Munteán* tagja egy tolvajbandának, amely *Székudvar* és *Simánd* községek körül tanyázik. Tagjai *Munteánon* kívül *Argyelán* Juon, *Domokos* János és *Benkő* Rozália szekudvari, *Nagy* Gábor és ifj. *Argyelán* Juon erdőhegyi lakosok, valamennyi rovvott előéletű tolvaj. A kocsi szénát, amely a csendőrök kezébe juttatta a bandát, *Szécsényi* Józseftől lopták *Székudvaron*.

— **Lerugta az orrát a ló.** A mai lóvásáron történt, hogy *Fodor* József nagy-kamarási ember lovat vásárolván, mikor az alku tárgyát képező lónak lábát vizsgálta, az a mellette álló kocsiba fogott egyik lovat megharapta s ez *Fodornak* olyan erővel rugott az arcába, hogy az orrát teljesen lerugta ar arcáról. A sérült embert *Tisch* Mór dr. a kórházba szállította.

— **Öt eltűnés.** A mai napon öt eltűnést jelentettek be a fővárosi rendőrségen. Az eltűntek a következők: *Krömmer* Benjámín, jägendorfi szül. 60 éves nős cipész, lakott kén-utca 3., *Dolenszky* József kassai szül. 22 éves napszámos, lakott ovoda-utca 32., *Budai* Mihály fegyverneki szül. 26 éves boltiszolga, lakott Erzsébet királyné-ut 122., *Szabó* Mihály karáti szül. 34 éves napszámos, lakott Bajnok-utca 5., *Sichermann* Mór, keszegi szül. 45 éves utazó

ügynök, aki vidékről érkezett a fővárosba. Az eltűnteket keresi a rendőrség.

— **Még áldásnak is sok.** A szultánnak kedvenc hölgye a múlt héten ikrekkel ajándékozta meg a minden hívők padisáját. Ebből az alkalomból fölelevenítették egy régi esetet, mely megmagyarázza, hogy miért nem adják tudtul huszonöt év óta ágyulövések ezt a mindenesetre érdekes eseményt. Abdul Aziz szultán idejében történt, hogy a szultáni hárem egyik hölgye gyermeket szült és a boldog apa ágyulövésekkel adta tudtára népének, hogy mily öröm érte. De a következő napon ismét megszólaltak a dolmabogosi úteg ágyui, újból jelezvén egy örvendetes esetet. Mikor azonban ugyanazon a héten egy harmadik örvendetes eset is bekövetkezett, Abdul Aziz megsokallta a löporpazarlást és elrendelte, hogy ezentúl csak elsőszülöttek részesüljenek ebben a megtiszteltetésben. Azóta ritkábban szólnak meg a dolmabogosi ágyuk.

— **Összeeggett gyermek.** *Szent-Leónfalváról* írja tudósítónk, hogy Klein Mihályné, szül. Lovik Magdolna 9 éves Mihály nevű fiát a múlt délelben azzal az utasítással küldötte ki a konyhára, hogy ott a takaréktűzhelyről vegye le a már megfőtt tál burgonyát. A fiucska ruhája, mikor a lábost leakarta venni tüzet fogott s a szerencsétlen gyermek teljesen összeeggett. Beszélő képességét elvesztette s életben maradásához nincs remény.

— **Ellopott harang.** Az éjszaka betörték Opesten a kórház-utcai temető kápolnájába és a harangot ellopták. A kápolnában egyéb értékesebb dolgot nem találtak a betörők. A rendőrség nyomozza őket.

— **Névmagyarosítás.** Dauda Pál máv. hivatalnok, *soborsini* lakos, valamint kiskorú Margit leánya vezeték névének *Dományi*-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Gyilkos aratók.** *Agárd* község határában történt az a szomorú eset, hogy Bogyó Sándor mezőőr hivatásának esett áldozatul. Bogyó az agárdi hegyközség szolgálatában állott és mint ilyen, állandóan a szőlőkben lakott, különösen azóta, hogy a szőlők alatt elterülő gilányi uradalom felvidéki aratói megérkeztek, mert ezek az aratók éjjelenként be-belopóztak a szőlőkbe s az éréfélében lévő gyümölcsöket lopkodták. Bogyó a múlt vasárnap panaszt is tett e miatt az uradalom tisztartójánál, a ki viszont szigorúan megtiltotta az aratóknak a szőlőkbe való bejárást, a miért azután az aratók megfenyegették Bogyót. E hó 3-án éjjel Bogyó ismét észrevette, hogy néhány aratómunkás bent jár a szőlőkben. Hogy végleg elvegye a kedvüket a tótoknak a szőlőbe való bejárástól, lesbe állott s mikor azok gyümölcsössel megrakodva visszatérőben voltak, seréttel töltött fegyverével rájuk lőtt. A tótok ekkor eldobták a náluk volt gyümölcsöt és megrohanták Bogyót; kit addig vertek, míg mozdulni csak tudott. Másnap reggel egy szőlőtulajdonos *halva* találta meg Bogyót a szőlők között, hol teljesen szétzúzott koponyával feküdt. A nyomban értesített csendőrség megindította a vizsgálatot s minthogy a gyanu az aratókra esett, azok közül Lencsák Mihály, Madrusz András, Vilcsék Ferenc, Szecsni András, Benyács Antal és Zagori Mihály zólyommegyei munkásokat letartóztatta, a kik beismerték, hogy ők verték le Bogyót azért, mert rájuk lőtt. A gyilkos aratókat a csendőrség a vizsgálóbíró rendelkezése bekísérte a törvényszékhez.

— **Kedvező alkalom a vásári közönségnek.** Az előrehaladt szezón folytán az összes nyári szükségleti cikkek feltűnő jutányos áron adatnak el Porter Vilmos mindkét áruházában. Főüzlet a Központi Szállodában. Fiók-üzlet a Szabadság-téren, a Vaskapu épületében. Utazási- és fürdőzési cikkek szintén igen olcsók. *Úti kosarakban* nagy választék.

— **Hajvásár.** Limoges francia városban a napokban tartották a rendes évi hajvásárt, a melyre

még Amerikából is szoktak vevők jönni. Itt van a világ legnagyobb hajvására, melynek forgalma rendszerint a 100.000 frankot is meghaladja. Az idén a hajárak emelkedtek. A legolcsóbb a fekete, a legdrágább a fehér haj. A szín szerint a haj kilogrammjának az ára 60—100 frank között változik.

— **Figyelemre méltó a nagyérdemű közönségnek** hogy szükségletét női és férfi divat cikkekben, valamint szőnyeg, függöny, ágyterítő, és minden e szakmába vágó árukban most szerezzék be, mert alkalmi vétel van *Nádler Lajos* divat áruházában, ahol a leltározás alkalmából a túlterhelt raktár miatt az árak lényegesen leszállítottak. Ugyanott két jó erkölcsű fiú tanulóul felvétetik.

— **Kossák József** csász. és kfr. udvari fényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl mind h időben saját műtermében és házon kívül.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Budapest főváros elsőrangú szállodája az Angol királynő szálló** (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics Ede* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

Nagy katasztrófa a Tiszán.

(*Vizbefult diákok.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 6.

Megrendítő szerencsétlenség történt e napokban *Vedresháza* közelében a Tiszán. Az iskolai szünidőt töltötték otthon *Vedresházán Nagy Gyula, Kovács Bálint* gimnáziumi tanulók; továbbá *Börcsök Ferenc* teológus, *Vastag Sándor* technikus, *Fábry Sándor* és *Szilasi Tamás*, gazdasági akadémiai haligatók.

A hat fiatal ember elhatározta, hogy kirándulnak. Abban állapodtak meg, hogy a Tisza tulsó partján levő erdőbe mennek. Tegnapelőtt reggel a hat fiatal ember elindult a tervezett kirándulásra. Csolnakot béreitek s azon átkeitek a Tiszán a kiszemelt erdőbe, ahol az egész napot fürdással, horgászással és egyéb szórakozással töltötték.

A horgászás eredményeire járt, mert este felé halpaprikást főztek s miután ehhez megfelelő mennyiségű borral is el voltak látva, az elfogyasztott halpaprikás után alaposan leitták magukat. Ilyen állapotban indultak éjjel felé utnak.

A vigkedvű kompánia, amint csolnakba ült, virtuskodásból elkezdte a gyenge járművet himbálni, aminek az lett a következménye, hogy a különben is a szél által fölkorbácsolt hullámokban a csolnak fölfordult és a benne ülők valamennyien a vízbe kerültek.

A társaság két tagja: *Börcsök Ferenc* és *Kovács Bálint* uszni nem tudván, csakhamar elmerültek; a többi uszással akart menekülni, de csak *Fábry Sándornak* sikerült nagynehézzen partot érni, a többi, *kemerülve az uszássban, szintén elmerült.*

A megmenekült *Fábry* jó negyed óráig futott, míg segítséget kapott; de már későn érkezett a segítség, mert csak a fölborult üres csolnakot tudták kifogni. A vizbefult fiatal emberek holttestét tegnap vetette fel a víz s a parton felállított örök fogták ki azokat.

A megrendítő szerencsétlenség következtében öt család vesztette el gyermekét, köztük özvegy *Börcsök Ferencné*, ki egyetlen gyermekét és reménységét vesztette az elhalt teológus fiában. A lesújtott szülők iránt általános a részvétel.

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi július hó 10-ik napján d. u. 4 óraker tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

19. A tanács jelentése *Pogonyi György* főrealiskolai tanuló ösztöndíja tárgyában. 20. Arad. sz. kir. város kereskedő tanonc iskola bizottságának jelentése az iskolának 1902 évi költségvetése tárgyában. 21. U. a. jelentése az 1900-1901 iskolai év tanügyi állapotáról és a bizottság működéséről. 23. *Madarász Antal* kérvénye betegsége gyógyítására 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt. 23. *Zikó János* kérvénye 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt. 24. *Stankovits Milos* kérvénye 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt. 25. *Rohovanszky Károlyné* kérvénye születésnői oklevelének kihirdetése iránt. *Zemplényi Sándor* kérvénye a városi szín- és bérházépületben bérelt helyiségek bérletének meghosszabítása és *Zemplényi Sándornak* mint társbérlőnek felvétele iránt. 27. *Leszkay András* szinigazgató kérvénye a nyári színház bérösszegénnk fizetése tárgyában. 22. özv. *Beszedits Antalné* kérvénye a bérház épületben bérelt emeletközi lakás bérletének meghosszabítása iránt. 29. A tanács jelentése *Szabó Alberttel* a honvéd huszár laktanya építésével kapcsolatos üveges munkák elvállalása iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 30. A tanács jelentése a m. kir. pénzügyigazgatóság által f. évi május hóban elő- és leírta tárgyában. 31. U. a. jelentése *Hegedüs Antalné, Szauerlau Paula, Halász Miklós, Knoefel Károly* és fia, cég, *Erdélyi Imre, Reimiller Imre, Semsey Lajos, Bloheta Gusztáv, Kafferkopf Mátyás, Nagy István, Wéser Béla, Varga János, Campi József, Florescu Péter, Repin Károly, Pap Imre, özv. Király Gyuláné, Kincses József, Frick József, Kovács Samu, Vanitsek Ferenc, Weisz Mór, és fia cég, Brassay Ödönné, és Tencer Ferenc* által emelt, új épületek községi adómentessége tárgyában. 32. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium intézvénye a városi tisztii állatorvosi állás betöltése tárgyában. 33. *Sztójka József* adóügyi számtiszt kérvénye 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt. *Institutoris Kálmán* s. k. főjegyző.

MULATSÁGOK.

(=) **Az aradi kereskedők tavaszi ünnepe.** Az Aradi Kereskedők Köre a f. év június 9-én tartott tavaszi ünnepéről a következő elszámolást s nyilvános köszönetet teszi közzé:

A tavaszi ünnep összes bevételei (belépődíjak, fölülfizetések a táncvigalom belépődíjai, elárusítás) 1958 korona 30 fillért, összes kiadásai 1099 kor. 32 fillért tesz ki, a tiszta jövedelem 858 kor. 98 fillér, a mely a Körnek. Kereskedelmi alkalmazottakat gyámolító *Erzsébet-szegély-alapjához* csatoltatott.

Fölülfizettek: 10 koronát *Dálnoki-Nagy Lajos, Tedeschi Viktor, Wechsler József* és N. N. k. a. (Igy fogadásból, 5 koronát: *Braun N., Fritz Józsefné, Schiffer Mátyás, Walder Simon, Weisz Sándor*, 4 kor. 80 fillért: *Urbán Iván*, 4 koronát: *Berger Manó, Fuchs Ignác, Kuttu Gyula* és N. N. 3 koronát: ifj. *Klein Mór, Meer Armin*, 2 kor. 60 fillért: N. N., 2 kor. 40 fillért; *Kass Béla*, 2 koronát: *Gebhart István, Hartmann Samu, Kotzka Emil, özv. Lux Ubaldné, Nagy Kálmán, Pick Ernő, Pölzl Miksa, Sugár József, Salac Gyula, Schwarz Manó*, 1 kor. 60 fillért; *Feiler Antal* 1 koronát; *Andrényi Károly, Burdea százados, Farkas Abraham, Galbert Rezső, Kuttu Ferenc, Kerpel Izsó, Magyary Ferenc, Pollak Lajos, Rettenbacher Györgyné, Schwarz Zsigmond, M. N., 60 fillért: Deutsch Izsó, Purgly János, 50 fillért: Szűcs E. Vilmos, Baumann János. Összesen: 128 kor. 10 fillér.*

A tavaszi ünnep sikeréről a nyilvánosságnak elszámolván, a rendező bizottság nem mulaszthatja el, hogy ugyanezen nyilvánosság előtt a tavaszi ünnep szíves közreműködőinek: *Berger Albertné, Daimel Lajosné, Donáth Simonné, Guld Emilné, Guttmann Henrikné, Keppich Zsigmondné, Krausz Samuné, Morgenstern Gyuláné, Ruzsonyi Endréné, Weinberger Jánosné*

urnók, valamint: Basch Istvánka, Fritz Juliska, Glück Margit, Krausz Sarolta, Herrling Vilma, Losoncy Mariska, Pichler Paula, Schiffer nővérek, Simon Eteleka, Székely Anna, Walder Jelen és Wollmann nővérek urhölgyeknek, továbbá az Aradi Közlöny, az Arad és Vidéke, Aradi Friss Ujság és Aradi Híradó tek. szerkesztőségének, a mulatság ügyeinek szives támogatásáért. *Tumó* Lajos urnak és *Wittenberger* Armin urnak támogatásukért, valamint mindazoknak, a kiknek a tavaszi ünnep sikerének elérésében részük volt, végül a fönt elősorolt *főlfizetőknek*. — őszinte és hálás köszönetét fejezi ki *Tedeschi* Viktor, elnök. ifj. *Szójka* János, a vigalmi bizottság elnöke.

KÜLÖNFELEK.

Nyári dal.

„Erik a gabona,
Melegek a napok,
Hétfőn virradóra
Aratásba kapok.”
Igy mondta Petőfi
S így írják a lapok.

Megirták remekül,
Hanem mind hiába.
Lehet, hogy arat ak
Petőfi korába
S bárha nemsokára
A kasza is pendül,
Nem valami sokat
Várhatunk a rendből.

Furcsa lett a világ,
Egész másképp forog
Esőben aratni
Nem oly könnyű dolog,
S legyenek bármilyen
Melegek a napok,
Azért aratásba
En később se kapok,
Mert az én földjeim
Messze vannak, messze
S nincs olyan konduktor,
Ki az aratókat
A holdba vezesse.

Bob.

Apróság.

Utaz (a vicinálison, amely egy tó mellett megy el): *Kalauz*, álljunk meg! (A vicinális megáll.)

Kalauz: Mit parancsol, kérem?

Utaz: Mondja csak, van magánál horog?

Kalauz: Igazán sajnálom, nincs; de minek kell a horog?

Utaz: . . . Szeretnék egy kicsit — halászni.

Kedélyes korcsmáros. A csaposlegény épen kidobja az egyik borozót, aki hitelre számított és fizetni nem tud.

— Uraim — szól oda többi vendégéhez a kedélyes korcsmáros — ha van még önök közt olyan, akinek nincs pénze, az most szóljon, hogy egy füst alatt intézzük el a kidobást.

Apróság.

Francia: Mikép lehetséges, hogy ön rövid két nap alatt mindent látott Rómában?

Angol: Nagyon egyszerűen: a feleségem elment valamennyi templomba, a leányom minden muzeumba, én meg sorba jártam a kávéházakat, vendéglókat és este elbeszélte egyik a másiknak, hogy mi mindent látott napközben.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

— **Megszűnt sertésvész.** *Kurtics* községben megszűnt a sertésvész s ennek következtében a községet feloldották a vesztegar alól.

Tegyük szerencsekísérletet

Vásároljunk osztálysorsjegyeket Walfisch bankházában,

hol már számos főnyereményt nyertek ügyfelei.

A III. osztály huzása már

július 16., 17. és 18-án.

!! 5000 nyeremény !!

898 ezer korona összértékben.

Ajánlom a harmadik osztályra a következő szerencseszámokat:

47775
25779 | 11951
36071 | 76842 | 36069
55817 | 11955 | 50760

50774 | 92627 | 25780

11956 | 92630

55801

Ezen czimletekből tetszés szerint negyed és nyolczad darabok kaphatók.

VÉTELSORSJEGYEK

a következő árak mellett kaphatók:

Egy $\frac{1}{1}$ 3. osztályu sorsjegy 64 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{2}$ 3. osztályu sorsjegy 32 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{4}$ 3. osztályu sorsjegy 16 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{8}$ 3. osztályu sorsjegy 8 kor. — fil.

A III-ik osztályra való megújítás minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt

1901. évi július hó 10-éig

eszközleendő

Megújítási árak a harmadik osztályra:

Egy $\frac{1}{1}$ 3. osztályu sorsjegy 32 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{2}$ 3. osztályu sorsjegy 16 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{4}$ 3. osztályu sorsjegy 8 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{8}$ 3. osztályu sorsjegy 4 kor. — fil.

Főnyeremény:

1.000.000 KORONA

Sorsjegyek kaphatók:

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

Huzás július 16, 17 és 18-án!

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 6.

Magyar aranyjárdék 40/0 118.—
Magyar koronajárdék 40/0 92.90
Magyar arany 41/20/0 120.25
Magyar ezüst 41/20/0 100.—
Magyar keleti vasut 119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 92.75
Magyar italmegváltási kötvény 100.20
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény 93.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön 173.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön 144.50
Osztrák papírjárdék 98.75

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 6.

Déltőzsde. A buzakinálát gyöngye, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett néhány ezer métermázsza került forgalomba, 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonának közül tengeri és rozs 5 fillérral drágább. Időjárás boros.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre 8.06—8.07
Rozs októberre 6.83—6.84
Zab októberre 6.26—6.27
Tengeri júliusra 5.24—5.25
Tengeri augusztusra 5.34—5.35
Tengeri 1902. májusra 4.99—5.—
Repcze augusztusra 12.80—12.90

Zárul 5 órakor:

Buza októberre 8.08—8.09
Rozs októberre 6.84—6.85
Zab októberre 6.27—6.28
Tengeri júliusra —
Tengeri augusztusra 5.27—5.28
Tengeri 1902. májusra 5.05—5.10
Repcze augusztusra 12.80—12.90

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény 634.—
Magyar hitelrészvény 637.—
Leszámitolóbank részvény 434.—
Rima-Murányi vasmű részvény 450.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény 634.50
Közuti vasut 571.—
Városi villamos vasut részvény 287.—

Szeszüzlet.

— Július 6. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslék: 12:80—13:— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 6. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 75 — 78 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 82 — 83 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 83 — 84 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban 80 — 92 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 78 — 80 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 80 — 82 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40/0 vonandó le. A sertések értékelésénél azok teljes (éiő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Július 3. napján volt készlet 54,112 darab, július 4. napján felhajtott 1226 darab, július 4. napján elszállított 976 darab, július 5. napján maradt készletben 54,362 darab. Üzlet: Csöndes.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 5.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Személyvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinó ról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinó délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.36
Radnág este 6.35	Személyvonat este 5.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 5.09
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.66
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeszről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesz szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

Kerpel Izsó

40,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Aradon, Aitzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

a következő

ujdonságok és pótlások

érkeztek:

Zola: A munka, *Theuriet*: Gyötört szívek. *Szász K.*: Gavallér politikusok, *Prévost*: Lea, *Kupa*: Jó szerencsét, *Tolnai*: A grófnő ura, *Hahn-Hahn*: Mária Regina, *Braddon*: Pókháló, *Bolanden*: Berta királynő, *Csiky*: Két szerelem, *Gulyás*: Mozgó fényképek, *György A.*: Piros, mint a rózsza, *Koncz*: Szomorú órák, *Oldal*: A két árva, *Szegő*: A mire a mama nem gondol, *Vas G.*: No még egyet ne vessünk, *Scheilds*: Apró elbeszélések, *Déry*: Az első sztrájk, *Rich-ter*: Képek a szóc. dem. jövőjéből, *X.*: Hedvig és Andor utazása Rómába, *Györy*: Az első öreg béres, *Michelet*: A tenger, *Mortar*: Cox és Box, *Sipos*: A pusztá menekültjei, *X.*: II. Pius pápasága, *Nemzeti Almanach 1841-42*. *Remellay Árpád* és *Hon, Kövér*: Színművei, *Vachot*: Magyar Thalia, *Kecskevényi*: Éjszak-Amerika 1876-ban, *P. Szathmáry*: Rossz asszony várat veszt, *Tisza E.*: Nagy és dicső emberek, *Gyön-gyössy L.*: Arany élete és munkái, *Szigmeth*: É magas Tátra, *Monczieff*: A szegénylős, *Bayle*: Az esernyő stb. stb.

Németben: *Biernatzki J. C.* Die Schiff-brüchigen, *Anzengruber*: Feldrain, *Ziensen*: Umwege, *Wachter*: Heenprozesse, *Hauff*: Lichtenstein, *Memini*: Lydia, *Zolling*: Reise um die Pariser Welt, *Raimund Golo*: Gebr. Spaltung, *Schloss Elkraht*, *Ein neues Geschl.*, *Zweimal vermählt*, *Liebesfreud*, *Bürger*. Blut, *Kein Vertrauen*, *Reichenbach*: Die Freier der Wwe, *Zobeltitz*: Die Tante aus Sparta, *Theuriet*: Unter Rosen, *Benitzky*: Rang u. Geld, *Braddon*: Millards Verhängnis, *Devall*: Vor Thorschluss, *Gerstücker*: Das sonderbare Duell, *Gersdorff*: Auf gefahrvollen Pfaden, *Hochgeboren*, *Neumann-Strela*: Prius Lischen, *Junker*, *Frühlingsstürme*, *Die Klosterschülerin*, *Höhere Harmonie*, *Junghaus*: Die Schwiegertochter, *Marni*: Pariser Droschken, *Stille Existenzen*, *Das Ende vom Lied*, *Wachenhusen*: Cousine Ella, *Monaco*, *Mylady*, *Wolzogen*: Der Tronfolger *Verga*: Meister Motta, *Turgeniew*: Dunst, *Klara* *Militsch*, *Der Steppenjunker*, *Savage*: Meine offizielle Frau, *Farina*: Für Leben u. Tod, *Heiberg*: Zwischen engen Gassen, *Klinkowström*: Der Artschwinger, *Ortmann-Reinhold*: Schatten der Vergangenheit, *Dreyfus A.*: Fünf Jahre meines Lebens, *Multatuli*: Max Hawelaar, *Tolstoj*: Gott und Die Unsterblichkeit, *Der Sinn des Lebens*, *Sinkiewitz*: Ohne Dogma, *Folget ihnen nach*, *Die Kreuzritter*, stb. stb.

Ifjusági iratok: *Mouton*: Cougourdan Márius, *Gál*: Aranyos kód, *Baron*: A végrendelet, *Sik-ör*: Pártos Matyi, *Edward*: A kincses szigetek, *Donászy*: Óserdőkön, *Forgó bácsi* újabb művei, *Benedek*: Történetek, *Baróthy*: Addig jár a korsó, *Tutsek*: Évike vándorlása, *Nagy*: A 101-ik árva stb. stb.

Kölcsöndij közönséges havi bérletre 1 ko-rona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsöndij a tanuló ifjuságnak 1 óra

1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Az összes jegyzékek ingyen.

Vidéki bérletek is előnyös díjak mellett

eszközölhetők.

C S A R N O K.

Borsi Bálintné temetése.

Irta: Móra István.

A föltámadásnak ama rettenetes napján, ki két kezed szerint választod meg a tiedet az ördögéitől: mely iránt igazítod uram, a Borsi-szücsöket, hogy választod meg a velük sógor-ság Patakoktól? Szolgálak, uram, hittel, sze-génységgel, nagy-nehez munkával, ha balodra intenél és ha jobbold felől állitanál, ott is, uram, ama rettenetes napon, megvigyáznám: hova helyezték volt angyalaid a Borsiakat, Patakokat? És ha Borsi Bálintot megkérhozza-tod: én ott is felszólalok, ama rettenetes na-pon . . .

De hiszen tudod te, a mit tudsz . . . Én Uram! . . .

I.

A Borsi-had is szücs volt mind, a Patak-had is. Az egymásba házasodott két nemzet bir-lalta a szücséget. A Borsiak közt Bálint volt a legöregebb, ki is Patak-leányt vevén el: egy-szerre kétfelül kezdett vele szaladni a ló.

Hát el is szaladt a ló vele, ki is futott alóla, szegény feje alól. Elsőbbet is ur szeretett volna lenni, iskolai-szék, vásárbiroság. — saj-azért küzködtek a vargák, takácsok is. Tanító-bírónak vargát választottak, vásárosztónak ta-kácsot. Az utánjárás közt megösmékedett el-sőbb a kucséberrel, azután a vöröskézzel. Az itatra csak akkor kapott már rá igazán, mikor a gyerek meglepte s bukott bizonyít-ványt hozott az uri-iskolából, hol is harminc-hat pengő a tandíj fejenként . . . Huncutok a tanárok egy szálig! Micsoda, hogy az én Fló-rim magyarul se tud? . . . Ide még egy üveg bort Valérka! . . .

Az iskolából kikopott gyerekek lézengtek, ifiurkodtak egy darabig, mignem elbukogattak a javító-vizsgálatokon is, — és Borsi Bálint akkor inasnak adta az arra való gyerekeit Kec-kemétre. Az lett belőle, hogy azok Péntek ta-kácsból, Kállay kovácsból rendre elszökdöstek. Nem lehet így megélni . . .

Ahányszor megkerülték a szentjános-utcai házat, volt, a ki őket beereszse: az édes-anyjuk, a Patak-lány.

Nem tehetett róla, de mindent elhitt nekik. Bálint mester, reggelden összeszidta őket.

— Loptatok is . . . Fene egyen meg ben-neteket, fogadom, hogy loptatok is!

— Én, egy-két hatost eltettem, de csak a Pali kedvéért — fogódzott testvére, Flórirra a kisebb gyerek.

Az egy-két hatos kedvéért hogy visszautaz-tott ő is két váltó suba árával, azt megbánta az ez utazás két tetejével . . .

Égyszer csak azon vette észre jómagát Borsi Bálint, hogy nem tud eleget tenni a zsi-dóknak. Új vekszlit csináltak, az történt mind-össze; hanem a törlesztetlen vekszli olyan, mint a körömgyladás — kifakad előbb-utóbb.

Kezdtek Borsi Bálint alatt a házat boly-gatni s hogy a ház ebek harmincadjára ne ke-rüljön, az asszony állt jót érte a keze kereszt-vonásával, mely kéz-keresztvonás hatsákos földet ért a Muszájban, a legjobb belsőségben.

Rávaló őszön kutyára fordult a mesterség, már mint a szücs-mesterség. A bőrnek fölment az ára, a subáé semmivé lett, mert fagyos, szárazságos esztendő volt az. Nem volt a pa-rasztoknak pénze . . . Pedig szokásmondás: hogy a paraszt az ország kereke; kenetlen kerék csikorog, kéri a hájat; hibbant kerék belevesz a kátyuba: mind akadály az, mind hátrama-radás.

Az olyan emberek mint a többi Borsi-szü-csök, Patak-szücsök, könnyen beszéltek. János abban az esztendőben házasodott másodszer, gyerektelen ember létére meddő asszonyt ke-

resvén. Lászió heptikás ember volt, fölszabadi-tatta Jóska fiát időnap előtt, hogy a levarratott temérdek subának legyen árusa s az apai vá-sárhelynek örököse; l'äter, kapta, becsukta a műhelyajtót, lévén akkor már utolért ember. Utólrni különben avval érte utól magát leg-jobbban, hogy a siket, halálra való Tóth And-rást, az ezüstgombos vén legényt doktoroltatni kezdte. — a megtakarított keresete fejében. Főzetett neki csirkét, hivatott papot . . . És a senkietlen zsugori a gazdájára lestálta, — így mondták az inasok, legények, a megzsugori-tott — tizszáz forintját . . .

A Patakok közt Pál volt a bandagazda. Korcsmát nyitott, hogy a szücség megbomlott. Kötött, hogy a bor, egy kis politikával keverve, többé is, mint a suba; amugy is. Mert a subához ért a paraszt gorombán, a borba pedig nem mer válogatni . . . Csak tőle megveszek-szik nagy bubajában és tör, zuz, kárt tesz, ami mind haszon. — A másik, Patak Mihály, szücsbajban halt el: kelevényben. Hanem ha-gyott a Jóska fiára házat, földet, meg a tömér-dek mesterséget. Hát ember is lett abból is, Patak Józsiából. De peckes ám, mint a szent-kuti templom, de szavas ám, ámbátor az isko-lában kuka volt.

A Borsi Bálint felesége Patak-lány. De is-ten tudja, mikor a tesvérség leckézteti, hogy az odalesz, maholnap tönkremegy, mindig béke-türéssel tud felelni:

— Nekem nincs vele semmi bajom . . .

— Mondják, hogy te is aláírtál a purzsa zsidónak.

— Aztán, há aláírtam is?

— Igaz-e, hogy pöröl benneteket az öreg takaréka?

— Istenem, hát mikor a fiskálisok olyanok

— Elveszik a földedet.

— Nem hagyja azt Bálint.

— Bálintba bujt volna éppen az ördög; de vitte volna is el még elein.

Patak Róza rátámadt az ápiszkodó testvére, kiadta neki az utat megérthetőn:

— Mindig kisértgettek, mindig kikeresitek, mikor vagyok magam . . . De elmenj, te Pali, mert hozzád vágok valamit . . . Ha az uram-mal van bajod, avval számolj. Nekem jó uram.

A templombujó Patak Pál kifakadt:

— Üsz! még olyat is tudsz mondani?

— Tudok . . .

— Elkártyazza a földedet!

— Nem a kutyákét kártyazza el, ha az onyimet . . . Azt meg fogadni merem, hogy sose csalt meg.

II.

Olyan tönkre ment ember lett Borsi Bálint az én időmre már, hogy a rajtavalója is volt is, nem is. Kistelekrül, Csongorádrul, Tömör-kényrül szedegette össze a viselt subadarabokat az ottvaló gyűrűs-zsidóktól s azokból toldo-zott-foltozott, más ember házán lakván, min-den heti piacra kanásznak, kisbéresnek, alja embernek való bőrenhelyet.

Az én édes apám is varrogatott nála tél-viz, szőlőszabadság idején segítségképpen, ba-rátság-napszámért. Hát tudom, hogy a semmi nélkül való ember, a kit kész vagyon támoga-tott, de hasztalan: most meg birt élni a mes-terségéből. Közben akadt egy-egy kis repará-tió, egy-egy bőrkészítés is: az olyan volt, akár az uraknak a mellékletes jövedelem: mindjárt lehetett egy kis italt is beszédni. Mert a legna-gyobb szegénységében is a régi könyelmű em-ber volt Borsi Bálint. Fölösleg két hatosát megette, fölösleg egy hatosát megitta — értvén a fölösleges három hatos ára új hitelt a széles-utcai öreg kisboltban.

És a valaha módban fürdött Patak Rózi békén viselte holtig a bukott ember nyomorát. Békén, hogy a gyerekei, a mesterséget mégis kitanulván, nem kaphattak a maguk erejére. Ugy dolgoztak szegény fejeik legényül, gyári napszámusul Pesten . . . Micsoda? Jó kereset

Gaál Lipót

1860-1870

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

Alapított 1860-ban.

Szemüvegek, orrcsüptetők, lorgnettek, finom aczél; nickel tekenősbéka-csont, dbublé és a magy. kir. fémjelző hiva-tal által fémjelzett ezüst és 14 karatos arany kerettel el-látva. A lencsék pedig a legfinomabb köttös optikailag ceiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Javítások és vidéki megrendelések a legpontosabban jutányos árakon eszközöltenek.

Dus raktár minden szakmához tartozó árukból, u. m.: színházi és tábori látesővek, nagyító-üvegek (mikros-kop), hőmérők és légsúlymérők (Aneroid barometer), lúz-mérők orvosok számára, stereoskopok, pantoskopokból. Nagy választék stereoskop képekből. Az orvos által elő-írt szemüvegek és orrcsüptetők pontos méret után ké-szülnek. 742

az: napjára egy forint meg ötven krajcár...
Ha nekem olyan keresetem volna!

— Mindjárt a kutya sem volna szánta?
Ugy-e, Bálint bácsi? — vette föl édes apám a szót.

— Nem ám. De még pálinkás kenyérré kávé inna... Ivott-e már maga kávé, Márton?

— Ittam Baracson a bátyáméknál. De a savanyu paprika, szalonna, csak többet ér annál.

— Hallod, anyó? Te pedig virágjában kávéztál. Igaz-e?

— Régen volt az már, tán igaz se volt.

— Hát aztán?

— Hát aztán, hála Istennek azért is, hogy vagyunk.

— Hála hát! De bizony hála! Hát az ebéd, édes anyókám mi lesz, mit főzöl?

— Tarhonyás krumplit, csak a tarhonyás-asszonyt várom haza.

— Mi az no, tán már megint nincs pénzed? Fenébe vesztegetted el a tegnapi huszkrajcárt?

— Ejnye no, hiszem én szoktam elvesztegetni éppen...

Lehet, hogy a tarhonyát is hitelbe vette, a krumplit is. Hanem a husz krajcárt: azt öröközte, dugdosta, arra Verses Miklóst várta már, a halotti társulat emberét. Emberséges ötkrajcárokért megtette, hogy a másik házba valókat keresi, ott fizesse le Borsi Bálintné a halotti huszkrajcárait titokban.

(Folytatása következik.)

Színház Uj-Aradon, a Martini-féle sörcsarnokban.

Bérlet.

3. szám.

Vasárnap, 1901. évi július hó 7-én:

A falurossza.

A budapesti nemzeti színház által az 1874. évre kitűzött pályázaton 100 darab arany pályadíjjal koszorózott eredeti népszínmű 3 felvonásban. Írta: Tóth Ede. Zenéjét szerző: Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Feledi Gáspár	Vetési D.	Csapóné	Várady M.
Lajos fia	Erdélyi D.	Csenedbirtos	Gáspár Jenő.
Boriska	Gáspár M.	Gonosz Pista	Ifj. Gáspár J.
Bátki Tercsi	Vetésiné G.	Gonoszné	Rózsáné K.
Göndör Sándor	Várady J.	Makkhetes	* * *
Finum Rózsi	Ferencsiné E.	Jóska, béres	Gáspár K.

Közdete 8 órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Július 6. —

Fehér Kereszt szálloda. Dr. Markus Lajos ügyvéd Budapest. — Dr. Gyurkovits Gyula ügyvéd Budapest. — Graad Adolf gyáros Hamburg. — Nachman Lajos utazó Budapest. — Bader Salamon utazó Budapest. — Barkassy Kálmán birtokos Algyest. — Kopf Miksa utazó Budapest. — Frank Lajos utazó Bécs. — Klein Antal utazó Budapest. — Altman Ottó utazó Budapest. — Róna Börnát utazó Budapest. — Kempfner Béla utazó Temesvár. — Salzer Siegfried utazó Bécs. — Ringer Adolf utazó Bécs. — Reich Béla utazó Budapest. — Fischer Mór kereskedő Nagyvárad. — Dr. Kovács Bálint ügyvéd Sárkány. — Hecht Bernát kereskedő Budapest. — Opperbaum György utazó Bécs. — Faragó József utazó Budapest. — Schwartz Arnold utazó Bécs. — Goldschmied József gyáros Drezda.

Vass Szálloda. Deutsch József kereskedő Bécs. — Heves József mérnök Mezőhegyes. — Klein Adolf kereskedő Budapest. — Gros D. utazó Budapest. — Hausle Endre utazó Bécs. — Lemberger Lajos utazó Budapest. — Becker Gusztáv utazó Bécs. — Neuman Adolf utazó Bécs. — Steiner József utazó Bécs. — Szabó Miksa kereskedő Budapest. — Csizmas Illés kir. aljárásbíró Vinga. — Dr. Böhm R. és neje igazgató Budapest. — Braun Armin kereskedő Temesvár. — Polidal Alfréd utazó Bécs. — Faragó Sándor ügyvédjelölt Nagyvárad. — Panek Antal magánzó Pozsics.

NAPIREND.

Július 7. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Jézus vére. — Protestáns naptár: Jézus vére. — Görög-keleti naptár (június 24.): Keresztelő János. — A nap kél 3 óra 56 perckor, nyugszik 7 óra 40 perckor. — A hold kél 10 óra 20 perckor, nyugszik 10 óra 9 perckor.

Július 8. Hétfő. Róm. kath. naptár: Erzsébet királyné. — Protestáns naptár: Erzsébet királyné. — Görög-keleti naptár (június 25.): Febrónia. — A nap kél 3 óra 57 perckor, nyugszik 7 óra 40 perckor. — A hold kél 10 óra 48 perckor, nyugszik 11 óra 23 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 760.3 milliméter, délután 2 órakor 759.4 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $^{\circ}C + 17.6$, délután 2 órakor $^{\circ}C + 24.1$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor D. 1, délután 2 órakor EN. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor félderült, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 5 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, enyhe, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságsarcai emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Költésék-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11/2—12/3 óráig. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Július 7. Az aradi könyvnyomdászok szakegyletének júliusa (Csálai erdő.)

Július 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Július 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése. — Körjegyzőválasztás Almáson.

Július 23. Körorvosválasztás Szemlakon.

NYILTTÉR.*

A

színházi zenekar MA

KÁNYA GÉZA

sörcsarnokának kerthelyiségében

nagy hangversenyt rendez.

Szabad bemenet.

A színházi szünetek alatt a fenti zenekar minden szerda, szombat és vasárnapon hangversenyt rendez.

IGEN FONTOS

a téli ruhák, bundák, szőnyegek

biztos megóvása.

E célra csakis

Moly-pusztitónkat

ajánljuk

50 fillér, 1 korona és 2 koronás dobozokban.

Svábok, Bolhák,
Rusznik, Legyek,
Poloskák

és más hasonló házi férgek biztos kipusztítását hirneves

ROVAR-PORUNKKAL

lehet elérni.

30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres dobozokban.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Uj rend a Simay gőzfürdőben.

Mint eddig a női gőzfürdő, úgy ezentúl a férfi gőzfürdő is minden kedden és pénteken délután 2—6 óráig nyitva lesz a t. közönség részére kedvezményes árban: 80 fillérért.

Simay István,

gőzfürdő tulajdonos.

897

A legjobb
mosószert
mégis csak a valódi.

Olcsóbb mint bárhol!

HAZAI IPAR.

Mindenféle férfi, női és gyermek
cipők.

KÉZIMUNKA.

Kemény és puha kalapok

legujabb formákban, minden árban.

Dus választék, szolid kiszolgálás.

KUTÁNYI I.

Aradon, Vörösmarthy-utca I. szám,

a színházi sörcsarnokkal szemben.

335. Telefon 335.

64

Az Aradi Közlöny
nyomdájában

néhány jóerkölcsű fiu

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek. Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kétfős emeltyű szerkezettel, és nyomere szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zuzók

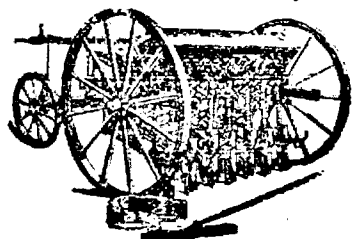
és boglyó morzsalók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek

Szőlő és gyümölcs őrítők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szab. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs és szőlő-vessző permetezők.

szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű „AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerékkel nélkül, dombon vagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket szén- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurők, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak vasöntvény és vashámorművek

Alapított 1872.

750 munkás.

— BÉCS, II. Taborstrasse 71. —

Külföldre több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék és elismerő levél ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek. 844

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngéledők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az Umberto China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és különösen emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umberto china vasbora betegemnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápory Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Lakás kiadó.

7896—1901.

Hirdetmény.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a alapján kereskedelmi miniszter önméltósága a következőket rendelte el:

„Robbanékony áruknak a szállítási eszközökből való kirakása és hazaszállítása vásárnapokon, valamint Szent-István napján, egész napon át végezhető.”

„A kézi zálogüzletekben a zálogtárgyak bezálogosítása és kiváltása vásárnapokon déli 12 óráig végezhető.”

Jelen rendelet a kihirdetés napján életbe lép.

Arad, 1901. június hó 10-én.

Sarlot,
főkapitány.

5 szobás lakás

minden hozzátartozóval, esetleg nagy istálló is,

azonnal kiadó,

évi bér 350 forint.

Ugyanott egy 2 szobás udvari lakás

is kapható, évi bér 120 frt.

Halász-utca 27. sz.

Előpatak gyógyfürdő,

melynek több kiállításán kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálna-olgosai által a világ legelsőérvényes, vasas savanyúvizének jelentetett ki.

Az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásúknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorerősítés a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzsabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyerben, rásztkor és kedélykorban, idegbajokban máj- és lépdegánatokban, az epe kivételű esővelnek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkorban s az ezen alapuló hőszám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővenyő leraadás, s húgyköképződéseknél, a méh idült tömötüléseivel, daganatnál, felférfolyásban, a nemű részek gyengeségeiben, angol korban, köszvény és csúzbajokban.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg és hideg ásványvízfürdők, hidegvíz gyógyfürdő, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, táviráda, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 1 kor. 60 fillértől tennebb, szobák arai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 százalékkal olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni, van gyógykonyha is.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sötányok, olvasó, zongora és társalgó teremek, Lawn-Tennis, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyiszintén egy elsőrendű ezigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatóságai ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A hármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállnak ki, honnan az 1 óra távra eső Előpatakra magán és társaskocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad.

Előpatak, 1901. év május hó.

856

A fürdőigazgatóság.

Birtok eladás!

Egy nemesi birtok, 800 holdas, 1200 □-öl egy tagban, vízmentes, csupán 30—40 hold kaszáló, többi szántó. Termeszthető buza, dohány, repce, kukorica, stb. — Lakházzal, gazdasági épületekkel, istállókkal, dohánypajta és kukorica kotárkával. Minden a legjobb karban. Aradhoz 3 órányira fekszik. — Ára 190,000 forint.

Teher a birtokon 120,000 frt, olcsó törlesztés 40 évre. A vételhez 50,000 frt szükséges. A maradvány kényelmes fizetési feltételek mellett. A vételárba beleértődik funtus instructus is.

Legajánlatosabb a birtokokat aratás előtt megtekinteni.

Egy birtok 550 magy. hold, kitünő jó szántóföld egy tagban vízmentes, 400 hold szántó, a többi kaszáló és legelő. Gyönyörű szép urilakkal, gazdasági épületekkel a legjobb karban.

A birtok Aradmegyében fekszik, a vasuti állomáshoz igen közel. Ára 105,000 frt. Teher 40,000 frt olcsó törlesztésre. A vételhez 30,000 frt szükséges.

Egy kisebb birtok 330 magy. hold egy tagban; vízmentes az egész szántó, elsőrendű föld. Szép lakházzal, gazdasági épületekkel.

Ára 80,000 frt kedvező fizetési feltételek. A vételhez 20,000 frt szükséges.

Aradhoz 1½ órányira állomással.

Ezenkívül még számos nagyobb és kisebb birtokok vannak nálam eladásra előjegyezve, és igen jutányos árban kaphatók meg.

Továbbá nagyon jutányos árban vehetők nagy és kisebb bérházak, a melyek kimutatás szerint 6—7% tiszta jövedelmet hoznak, és a hol a házbérből lehet az árát letörleszteni. Bárki bizalommal fordulhat hozzám és meggyőződhetik, mily előnyös vételt csinálhat.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Rosenberg Károly,

ügynök.

Arad, Hötös-utca 12.

Kereskedelmébe új találmány!
Legtökéletesebb és legtartósabb hűtőkészülék.

Szabadalmazott

„Villám” jégszekrény és pincze

gyártja a feltaláló

Bucsanycz József

Acemester és építési vállalkozó

Budapest, X., Kőbányai-ut 44-46.

Az új jégszekrények minden tekintetben felülmúlják az eddig használatban levő készülékeket.

A „Villám” jégszekrény kiválóbb előnyei: Minden alkatrésze teljesen fából készült és csakis a lecsurgó viz felfogására van alul bádogtartállyal ellátva. Ezen berendezés egyenletes, tiszta levegőt nyújt és mert a falak nincsenek bádoggal kipárnázva, nem izzadnak és így a szekrényben hűtött anyagok nincsenek rothadásnak kitéve.

A „Villám” jégszekrényben 70 százalékos megtakarítás érhető el.

A „Villám” jégpincze az amerikai jégpincze rendszerén alapszik, de annál tökéletesebb, mert a jég a külső levegőtől kettős réteggel, a talajtól pedig a hőszigetelő rétegen kívül légréteggel van ellátva.

A jégpadás időnyenként legfeljebb 25 százalék.

A „Villám” jégszekrények és jégpinczék sokkal olcsóbbak, mint a most használatban levő régi rendszerek. 336

Tervekkel és költségvetésekkel kívánatra díjmentesen szolgál a feltaláló:

Bucsanycz József

Budapest, X., Kőbányai-ut 44-46.

M. kir. államv. budapest jobbpárti üzletv.
21858—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kőbányai lakóházainkban létesítendő vízvezeték és ezzel kapcsolatos munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, nemkülönben a zárlevél tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának hivatalos helyiségében (külső kerépesi-ut, szemben a keleti pályaudvarral) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb f. é. július hó 10-én déli 12 óráig a jobbpárti üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be következő felirattal: „Ajánlat a kőbányai lakóházakban létesítendő vízvezeték és ezzel kapcsolatos munkákra.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi július hó 9-ig déli 12 óráig 200 korona, azaz Kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Az értékpapírosok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb árjolyama szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest, 1901. június hóban.

A m. kir. államv. Bpest jobbpárti üzletvezetősége.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkék

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmáza és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott **gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparczikkékre olcsó kölcsönök azonnal adatnak** és ez által ugy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árakra **reexpeditio-kedvezmény** nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leggondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük. 835

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségénél, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére a fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyszermentes és zsebrizetmentes készítmény a ...

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szünteti szőpőlt, májfóltot, pattanást, bőrrákát (mitósser) és minden más bőrbajt. Kisméltja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is bájos arciszint kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetősi szöveg is az enyemnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimteres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatával bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres légelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerárban és illatszertkereskedésben.

17.013—1901. szám.

Aradvármegye alispánjától.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Az aradi magy. kir. államépítészeti hivatal előterjesztése alapján:

A kisenő-csermői törvényhatósági közut 10—11 km. szakaszán levő 8. számú Törhid helyreállítását 5059 kor. 38 fill.

A mikalaka-nagyhalmágyi ut 4—127 km. szakaszán levő 3., 5., 14., 18., 19., 57., 106., 133., 138., 147. és 148. számú mütárgyak helyreállítását 3164 kor. 48 fill.

A szőlős-csermő-talpai törvényhatósági ut 0—42,537 km. szakaszán levő 2., 7., 13., 15., 16., 17., 20., 22. és 34. sz. mütárgyak helyreállítását 6679 kor. 27 fill.

A szöllős-zaránd-nadabi törvényhatósági ut 0—4 km. szakaszán levő 1., 2. és 3. számú mütárgyak helyreállítását 600 kor. 90 fill.

Az arad-zámi thatósági ut 21—27 km. szakaszán levő 12., 13., 14., 45., 66., 68., 72., 74., 75., 76., 91., 93., 104., 114., 122. és 143. számú mütárgyak helyreállítását 9743 kor. 57 fill.

A paulis-világosi thatósági ut 2—15 km. szakaszán levő 5., 8., 9., 11., 13., 14., 15., 18., 19., 23., 24., 25. és 35. sz. mütárgyak helyreállítását 2010 kor. 11 fill.

És végül a csermői vasutállomáshoz vezető uton levő 1. számú áteresztől építését 382 kor. 83 fill. költséggel engedélyeztem.

A fenti munkák kivitelének biztosítása czéljából az 1900. évi július hó 10. napjának d. e. 10 órájára a vármegyeház kis ülés-termében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni kívánók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó és utszakaszonként külön kiállított zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig hozzám annyival inkább adják be, mivel a későbbben érkezettek, nemkülönben a pótajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt csatolandó. Takaréketétek bánatpénzül nem fogadtatnak el.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Arad, 1901. évi június hó 26-ikán.

Az alispán távol:

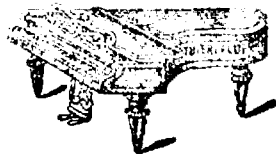
Schill József,
főjegyző.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferencz-uteza 28. sz. a. levő

(saját házában.)

A gazdag készletben levő új és átjárt zongorák és harmoniumok eladás és bérbeadásra a legjutányosabb árban rendelkezésre állanak a n. é. közönségnek.

Zongora hangolások és javítások jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedűk és hangszeretekhez szükséges kellékek, egyes alkatrészek nagy választékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi újdonságok mindig készletben vannak s minden legújabb zenemű hangjegyei kaphatók.

Harcinczezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, magyar, német és francia munkákból havonként 80 krajczár, kötetenként 5 krajczár olvasási díj mellett. 2723

Üzletemet a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlva, biztosítom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról.

Krispin József ARAD, Deák Ferencz-uteza 28. szám alatt.

Globus tisztító kivonat

a

legjobb fém tisztító szer

10, 16 és 30 filléres dobozokban minden hirdeteményeink után felismerhető üzletben. 372

Minden kísérlet állandó használatot biztosít. Feltaláló és egyedüli gyáros:

FRITZ SCHULZ jun. Actiengesellschaft. Leipzig és Eger.

Mindenféle katarus betegségek, légzési bántalmak, vérszegénység, sorvadás ellen kitűnő gyógyhely

Gleichenberg

Constantin- és Emma-forrás alkalis tartalommal. Klausen Moike forrás vastartalommal, strelizált tej-kúra. Kefir, Quellsoll, fenyőfabelegzés külön kabinokban. Édes ásványvizek, hó-türdők. Fenyő és vasfürdők. — Nagy vizgyógyintézet. — Langyos, pormentes levegő, erdős dombvidék. 267

Bővebb felvilágosítást és prospektust ingyen küld, nemkülönben lakás és kocsik előállításáról gondoskodik a fürdőigazgatóság.

Idény május 1-től szeptember végéig.

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer azeplő, pattanások, májfoltok, bőrtarka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdvé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idezi elő az arczbőr fényességét. Ára 1 korona.

A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János” gyógyszerárában, Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerára Budapest, VI., Váci-körút 17.

71

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában nagy sikerrel alkalmaztaták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, koszos elődőkütegek, ugyazintán orr-recesség, ótvár, fagydag, láb-uzorlás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fe-kátránynak 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrányszappan megrendelése a sz. ismert védjegyre való megrendelés köztük. Idült bőrbetegségeknek sikerrel alkalmaztaták a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. A gyengébb kátrányszappan az arczbőr tisztításánál előnyösebb, a gyermeknek valamennyi fejbetegségei ellen felismerhetetlen bőrtisztító, mosó és fürdőszappan mindennapi használatul szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

glicerín tartalommal és finom illattal. Ára minden fajnak hasonlóan: 25 kr., 50 kr., 100 kr., 150 kr., 200 kr., 250 kr., 300 kr., 350 kr., 400 kr., 450 kr., 500 kr., 550 kr., 600 kr., 650 kr., 700 kr., 750 kr., 800 kr., 850 kr., 900 kr., 950 kr., 1000 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő: Benzoe-szappan a bőr finomítására, Borax-szappan pattanások ellen, carból-szappan a bőr simítására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan Berger-féle fenyő fürdő-szappan és fenyő-piper-szappan, Berger-féle gyermek-szappan azsenge kor-rezére (25 kr.) lehtály-szappan rheuma és arcvörösség ellen, azeplő szappan igen hathatós, Tannin szappan lábizzadás és hajkullas ellen, Fog-szappan köcsögben, 1. az. reudes fogaknak, 2. az. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a rópiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután számtalan hatékony tanúságok vannak. Gyár és főraktár: G. Hell & Comp. Troggen. (Svejc) a németországi grófcsaládhoz tartozó üzletben.

Minden háziasszony és anyja

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józire való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

A nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmébe.

A most életbe lépett törvény, hogy magán vevőket utazó nem látogathatja, bizonyára oly családoknál, ahol kelengyére szükség leend, az a fontos kérdés merül fel, hol lehet azt minden tekintetben megbízhatóan és méltányos áron beszerezni.

Ezen körülmény indított minket arra, hogy sok évek óta bevezett

kész női fehérnemű, valamint ágykészletekből álló raktárunkat

most **kiváló nagy** választékban felszereltük.

Elsőrendű összeköttetéseinknél fogva, abban a helyzetben vagyunk, hogy a legegyszerűbb kelengyét a legfinomabb kiállításig **azonnal a kész raktárról** vagy rövid időn belül szállítható.

Ezenkívül mindenkor dus raktárt tartunk **Siegl-féle vásznokból, Schroll-féle chiffonok, Regenhárt és Raymann-féle fehér és színes asztalneműek**, ugyszintén **Wein Károly és Társa késmárki áruit** eredeti gyári árjegyzék szerint.

Fehérnemünk a leggondosabban vannak kiállítva, a varratása kifogástalan.

Az általunk számos előkelő helyre szállított kelengyékért a legnagyobb elismerésben részesítettünk, mi-ről bármikor referenciát szolgálhatunk.

Azon tisztelt vevőink, kik otthon óhajtják készíteni a fehérneműt, és nálunk szerzik be az anyagot hozzá, csak azokuak szolgálunk minta darabokat.

Jó házi varrónők nálunk mindig előjegyzésben vannak.

Amidőn még kérjük alkalmilag b. látogatásával szerencsételtetni

kiváló tisztelettel

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.

Hidegvizgyógy mód félfürdők, leöntések, lepedő-ledörzsölés, zuhanyok az idegesség, álmatlanság, ideges gyomor- s bélzavarok, vérszegénység, kezdődő tüdőcsúcsshurut ellen. Egyes fürdő 50 kr., 15 fürdő 6 frt, havi bérlet 10 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, gerinczvelő bajok, ideggyengeség ellen. 15-fürdő 18 frt., 1-fürdő 1 frt 50 kr.

Villamfényfürdők Pöstyén, Lukácsfürdő, Herkulesfürdő, Felixfürdő helyett rheuma (csúz), köszvény, idegzsábák, elhízottság ellen kitünő sikerrel használhatók. 1 fürdő 1 frt 25, 15 fürdő 15 frt.

Svéd gyógytorna görbe hátu, rossztartásu gyermekek edzésére. Díj megegyezés szerint.

Belégzések fenyőkivonat v. sooleval 1 belégzés 80 kr. 15 belégzés 10 frt.

Napfürdők direct e célra magas kerítéssel elkülönített szabad helyen. Utána langyos fürdő a betegség neme szerint, az orvos által meghatározott fokkal. Hatása a nap vegyi sugarainak az anyagcserét fokozó befolyásában áll. Gyenge szervezetűek, idegesek, csúzosak, elhízottak jó eredménnyel használhatják. 1 fürdő 80 kr. (a langyos fürdő beleértve), 15 jegy 10 frt.

Dr. HECHT orvosi intézetében

Aradon, Zrinyi-utca 3. szám.

Allandó orvosi felügyelet.

Telefon 270.

Külön orvosi díjazás nincs.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

99574—28100. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson	1. évi július hó
Debreczen	12-én d. e. 9 óra
Szeged	18-án d. e. 9 óra
Arad	30-án d. e. 9 óra

Budapest, 1901. július hóban.

Az igazgatóság.

4452—1901. khsz.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának 11951/XI. számú körrendelete szerint a pojtzi F. L. és társa Deutschlandsbergi gyufagyáros cég gyufáit a valóságnak meg nem felelő „Magyar Korona Gyufa” felirattal ellátott dobozokban hozza forgalomba.

Erről a helybeli kereskedőket azzal értesitem, hogy amennyiben valaki ezen gyufát a valóságnak meg nem felelő módon Magyar Korona felirattal hozza forgalomba, az illető ellen az 1884. évi XVII. t. czikk 157. §-ának a) pontja alapján a megtorló iparkihágási eljárás folyamatba tételni és 400 koronáig büntettetni fog.

Arad, 1901. június hó 16-án.

Sarlot,
főkapitány.**Árlejtési hirdetmény.**

A csermői gör. kel. román templom kijavitása s illetve renoválása az aradi gör. kel. rom. püspöki székesegyház 3701—901. számú határozatával engedélyeztetvén, ennek biztosítása céljából folyó évi július hó 14-ik napjának délutáni 2 órájára a csermői gör. kel. román iskola tantermébe nyilvános árlejtés hirdettetik.

Kikiáltási ár 5955 korona 72 fillér.

Az árlejtésen csak szóbeli ajánlatokkal s a kikiáltási ár 10%-ának készpénzbeni letévése mellett lehet részt venni.

Vállalkozó köteles leendő a hivatalos átadással felmerülő, valamint a tervek elkészítésével már addig is felmerült költségeket viselni.

A munkaköltség előirányzata alulírott nál az árlejtést megelőzőleg bármikor betekinthező.

A munkálatok részletes feltételei az árlejtést közvetlen megelőzőleg fognak a jelentkezőknek kihirdettetni.

Kelt Csermőn, 1901. július hó 5-én.

Popovici Demeter,

gör. kel. rom. lelkész,
ugyis mint hitközségi elnök.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

28902—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Állomáson	1. é. július hó
Bpest, ny.	18-án
Nagyvárad	18-án
Pozsony	22-én
B.-Csaba	22-én
Szeged	23-án
Kassa	23-án
Szabadka	23-án
Kolozsvár	24-én
Pécs	24-én
Debreczen	24-én
Bpest dpart	25-én
Veszprém	25-én
Arad	25-én
Kecskemét	29-én
Győr	29-én
Zágráb	29-én
Miskolcz g. p. u.	30-án
Eszék	30-án
Ujvidék	30-án
Bpest-Józsefváros	31-én
Szatmár-Németi	31-én

Budapest, 1901. július hóban.

Az igazgatóság.

SZEPLŐ

maffolt, bíbircs bőrvörösséget és mindennemű arczfoltosságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes, a bőr által azonnal teljesen felszívódik minek következtében az arcznak szép ifju báját kölcsönöz. Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan a 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Bau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérítést és rózsaszínben tündöklő varázsszint készíti. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkotórészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

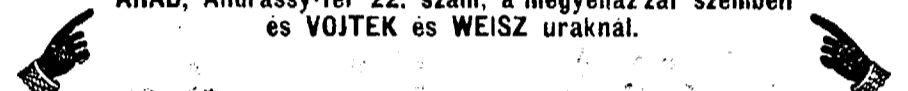
Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienikus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálairatokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálójánál

Hajós Árpád

gyógyszerlára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

ARAD, Andrassy-ter 22. szám, a megyeház zal szemben és VOJTEK és WEISZ uraknál.

A „FECSKÉHEZ”

Városi és megyei telefon sz. 10.

A „FECSKÉHEZ”

Hoffmann Sándor

A DIVAT-ÁRUHÁZA ÉS SZÖNYEG-TELEPE
Szinház-épület. A R A D, Szinház-épület.

Gyermek ruhácskák és kötények remek kivitelben.

Friss árukból álló nagy raktáramat a m. t. vásárló közönség különös b
figyelmébe ajánlom. Elvem olcsó árak mellett nagy forgalmat elérni,
tehát mindenki, ki készpénzért óhajt vásárolni, 5% pénztári engedményt vehet igénybe.
(100 forintos vásárlásnál 5 forint megtakarítás.)

Csipke diszek meglepő szép
kivitelben, leg-
nagyobb választékban és jutányos
árakban.

Öcassió! gyönyörű szép cretto-
nok és batisztok nagy
választékban érkeztek, 25, 27 és
31 kr. méterenként.

**Nyári keztyük párja 17
krtól feljebb.**

Napernyők 1 frt 50 krtól
feljebb, a legszebb kivitelben.

Övek és csattok 35 krtól fel-
jebb, leg-
ujabb divatu formákban.

Fegyhazi harisnyák árjegy-
zékse-
rint, elismert jó minőségben.

Francia delainek és batisztok meglepő szép mintákban.

Női ing-blouszok csak 99 krajczár darabja.

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fácán-utca 7. szám. 596

KNEFFEL KAROLY és FIA

Arad,

Andrássy-tér

14. szám.

TELEFON

139. sz.

100 kiló

elsőrendű, darabos

bükk-faszén

bérmentve házhoz szállítva

2 frt 20 kr.

8665—1901. khsz.

Hirdetmény.

A magyar szalmaanyag r. társaság az Aradon. Alsó-Marospart-sor 3. sz. a. üzemből levő gyártelepét egy szivattyúház és műhely felállítására által kibővíteni óhajtván, az 1884. XII. t.-cz. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül 1901. évi július hó 11. d. u. 5 órája a helyszínre kitűztetik, mikorra az érdekeltek az után is meghívotnak azon észrevétellel, hogy a helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának

leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi július hó 11-ig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtekinthetők, mivel amennyiben ilyenek nem emeltetnének s ha köztekintetek gátolag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1901. június hó 25-én.

Sarlot.
főkapitány.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármi folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tegely ára 70 kr. Egy kis tegely ára 35 kr. Serail-szappan egy drb. 30 kr. Serail-hőgyörpör egy doboz 70 kr. Kínudo és valódi Epezsappan egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség

gyógyítására ezrek mennek Karibadba holott ezt a czélit itthon is elérhetik Rozsnyay M.

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjegyvel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

K a p i t a s:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapesten: Török József és dr. Egger Leo „Nádor” gyógyszer-tárában, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárában.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemetesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint máskép bevenni nem tudják a

Chininezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1889-ben Fiumében pálya díjjal koszorúzott. Értékellen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a ROZSNYAY M.-féle pályakoszorúzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Idegesség,

vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabbat hat Rozsnyay

Vasaschinabora,

mely saját természetesen édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Lóárverés.

Közhirre tétetik, hogy Mezőhegyesen a ménesnél folyó évi július hó 14-én reggel 9 órakor:

24 drb. anyakancza (nagy részben befedezve),

13 drb. különféle kora fiatalabb kancza,

85 drb. különféle kora herélt ló és

20 drb. használati igás és nyerges.

összesen 142 darab kislejtezett ló nyilvános árverés útján azonnali kézpénzfizetés mellett eladatni fog. 880

Mezőhegyes, 1901. június 25.

A ménesparancsnokság.

6416—1901. kh. sz.

Hirdetmény.

M. kir. belügyminiszter ur ő nagyméltósága 38772—VI. b. számú rendelete szerint a Brem C. bécsi. marienbadi sashoz címzett gyógyszer-tára „Marienbadi tabletták” név alatt oly összetett gyógyszert hoz forgalomba, mely Extr., Alvest és Podophylint tartalmaz. A Rukin és Albrecht lipcei czég pedig „Ocidonor Viktory Animator” stb. eféle név alatt mindenféle betegségek ellen csodahatással bíróknak hirdetett készüléket hoz forgalomba, melyek gyógyhatás tekintetében teljesen értéktelenek s tisztán a közönség megtévesztésére szolgálnak.

A szóbanlévő gyógyszer különlegesség és készülékek forgalomba hozatalát belügyminiszter ur ő nagyméltósága előbbi számú magas rendeletével eltiltván, ezen körülményt azzal teszem közhirre, hogy a ki ezen szerekeket árulja, vagy osztogatja, az 1879. évi XL. t.-cz. 92. §-a 2. pontja értelmében 200 koronáig terjedő pénzbírsággal fog sújtani.

Arad, 1901. június hó 4-én.

Sarlot.
főkapitány.

M. kir. államvasutak üzletv. Aradon.

19484—1901. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

Vöröstorony állomáson át a nemzetközi forgalom előreláthatólag f. é. augusztus hó 1-én megnyitandó lévén, a magyar királyi államvasutak Vöröstorony állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi augusztus hó 1-vel kezdődik és tartezendőponttól számított 3 éven át, vagyis 1904. évi július hó 31-ig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a vöröstoronyi pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1901. évi július hó 20-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben, vagy állami leletekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi július hó 19-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

T. karékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadhatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1901. évi július hó 6-án.

A m. kir. államvasutak
aradi üzletvezetősége.

(Utánnomást nem díjazunk.)

„Balf kénes iszapfürdő”

Sopron mellett,

a hasonnevű vasuti állomás közvetlen tőzsomszédságában.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes ozondu levegő.

Javára van: izom és ízületi csuz. csuzos hűdések, köszvényes ízületi lob. idült izzadmányok, görvélykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csuznál használatuak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalomban 13-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) Villamos kénesvízfürdők. (Dr. Gärtner módszere szerint.) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, villamos fényfürdők elhízás ellen. Szénsavas pezsgőfürdők szív- és idegbajok ellen. dr. Reiter-féle forróleg készülékek. Hidegvízgyógyintézet. Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

lvó kurául a kénes savanyuvízforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatású lithimos savanyuvízforrás lesz használva, mely utóbbi savanyuvíz 25 üvege (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb felvilágosítással szolgál: Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága, vagy a tulajdonos Med. dr. Wosinski István. Posta, vasuti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

Alapított 1845.

Szabott árak!

Férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
tisztelettel ajánlja elősmert
legjobb minőségű áruit.
Nagy választék
bel- és külföldi
gyapju - szövetekből.

NEUMANN.

Szabott árak!

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készítettnek. 134

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

Ha hull a haja!

használjon

**Kossuth-féle
haj-essentiát**

(T. Capillorum)

biztos szer a hajhullás és fejkorpa ellen,
kitűnő haj-ápoló szer.— **Ára 4 korona.** —Kapható a megváltóhoz címzett gyógyszer-
tárban 916**M.-BADNÁN.**

Egy teljesen új

**női kerékpár
jutányos áron
eladó.**

Megtekinthető Piller József
kereskedőnél Kis-Szt-Miklóson.

Ritka alkalom!

300 drb csak 1 frt 80 krért.

Egy remek aranyozott óra elegáns
láncszal. pontosan jár. 3 évi jótállással;
1 remek collier keleti gyöngyökből. diva-
tos női ékszer karra, hajba vagy nyakra,
szabadalmazott zárral. 1 elegáns nikel
zsebkes két pengével. 1 elegáns pénzer-
szény bőrből. 1 elegáns nikel zseb ír-
eszköz. 1 pompás női brosz (párisi facon).
1 pár elegáns női fülöngyű simill-bril-
liánttal (csalódásig hü utánzat). 1 készlet
double-arany kezelő- és ingomb patent
zárral. 1 elegáns zseb toilettetűkőr (belga
üveg) tartálylyal. 1 illatos toiletteszappan.
1 elegáns nyakkendő-tű simill-brillianttal.
1 elegáns gallértartó. 35 angol használati
cikk levelezésekhez. 250 drb különféle, a
háztartásban szükséges tárgy. Mindezen
300 tárgy — beleértve az elegáns órat,
mely egymagában megéri a pénzt — után-
vétel mellett csak 1 frt 80 krért, csu-
pán rövid ideig kapható: 732

Internat. Exporthaus

M. B. Bravmann, Krakau.

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Pécskai járás főszolgabírájától.

4363—1901.

Pályázati hirdetés.

Aradvármegye pécskai járás-
hoz tartozó Szemlak nagyköz-
ségben üresedésben lévő köz-
ségi orvosi állás választás ut-
ján betöltésére határidőül f.
évi július 23-ik napjának d. e.
9 óráját Szemlak község-háza-
hoz kitűzöm.

Az állás javadalmazása 1600
korona évi fizetés, 40 fillér nap-
pali és 80 fillér éjjeli látoga-
tási díj.

Felhívom az ezen állást el-
nyerni óhajtókat, miszerint or-
vosi oklevél és az eddigi mű-
ködésüket igazoló okmányaikkal
felszerelt pályázati kérvé-
nyüket hozzám a választást
megelőző napig nyujtsák be.

Pécska, 1901. június hó
25-én.

Senk Ferencz,

főszolgabíró.

905

Nemes harci éneklő

kanári madarak,

mély és csengő hanggal. 8—20
márka árban utánvétellel küld 392**W. Heering**

St. Andreasberg (Harz) 427.

☛ Prospektusok ingyen. ☛

Veszek Zálogzédulákat!!

☛ Ékszer-tárgyak ☛

Arany-, Ezüstneműek, Gyémánt és
Brilliantok a legjutányosabb árban

kaphatók: 276

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerésznél

ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

☛ Ugyanott ☛

tört arany, ezüst, drágakövek, bárminemű
ékszer-tárgyak, a legmagasabb árban meg-
vétetnek vagy új tárgyakra átcsereleltetnek.

Veszek Zálogzédulákat!!

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag asab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (széki
házában)

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intéző-
ségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vál-
latok, építőmesterek, egyszerűen gyári és ingatlan tulaj-
donosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek messzen földhatók,
máris állapotban poralakban és 49 különböző mintában kilölkint 16 kről
fölé szállítanak és a mi a festék színtiszaságát illeti, azonos az
olajfestékekkel.

Mindegyik, egyszerűen utasítás kivételre legyen és bérmentve küldetk.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza.

Utazó köpenyegek

legújabb kivitelben,

selyem, batiszt, sephir

ingblousok

nagy választékban. 131

Alapított 1875. Jutányos árak! Telefon 238.

STERNA.

Aradi nyomdarszvénytársaság könyvnyomdája.